

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	10
Omgevingswet	10
Wabo	15
8.40- en 8.42-AMvB's	15
Natuurbescherming	15
Waterwet	21
Overig omgevingsrecht	21
Werkloosheid	21
Volksverzekeringen	22
Sociale zekerheid overig	22
Bestuursrecht overig	24
Rijkswet op het Nederlanderschap	24
Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur	26
Vreemdelingenrecht	30
Regulier	30
Terugkeerbesluit	32
Asiel	33
Vreemdelingenbewaring	35

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 324

MK CRvB, 02-04-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:635](#)

college van burgemeester en wethouders van Hof van Twente.

Awb

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

PROCESBELANG. WMO 2015. Uitgangspunt is voortaan dat het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Hierop wordt de uitzondering gemaakt dat, mede in verband met het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Awb, nog steeds procesbelang aanwezig moet worden geacht als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de bezwaarkosten als zodanig. I.c. is laatstbedoelde situatie niet aan de orde. Het enige belang in deze zaken is gelegen in de gevraagde vergoeding van bezwaarkosten, hetgeen betekent dat in deze zaken geen procesbelang meer aanwezig is.

Besluiten waarbij het college aan appellant maatwerkvoorzieningen in de vorm van zorg in natura zijn verstrekt. [...]

4. De Raad beoordeelt of appellant nog belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van de zaken.

4.1. Volgens vaste rechtspraak is pas sprake van (voldoende) procesbelang als het resultaat dat de indiener van een bezwaar- of beroepschrift met het maken van bezwaar of het indienen van (hoger) beroep nastreeft, daadwerkelijk kan worden bereikt en het realiseren van dat resultaat voor deze indiener feitelijk betekenis kan hebben. Dat betekent dat er aanleiding is om een (hoger) beroep inhoudelijk te beoordelen indien de indiener daarbij een actueel en reëel belang heeft. Het hebben van een louter formeel of principieel belang is onvoldoende voor het aannemen van (voldoende) procesbelang. Als sprake is van een reeds verstreken periode, blijft procesbelang aanwezig als een inhoudelijk oordeel over het bestreden besluit van belang kan zijn voor een toekomstige periode. Daarnaast kan procesbelang aanwezig zijn in verband met de beoordeling van een verzoek om schadevergoeding, tenzij op voorhand onaannemelijk is dat schade is geleden.

4.2. Vaststaat dat het hier gaat om maatwerkvoorzieningen in de vorm van zorg in natura over periodes die al zijn verstreken. Een inhoudelijk oordeel over de bestreden besluiten is in dit geval niet van belang voor een toekomstige periode. Appellant heeft immers geen bezwaar gemaakt tegen het besluit van 27 juli 2022 en is daarmee tevreden. Van geleden schade is evenmin gebleken. Zoals door de gemachtigde van appellant ter zitting is bevestigd, is het enige belang in deze zaken dus gelegen in de gevraagde vergoeding van bezwaarkosten.

4.3. Volgens vaste rechtspraak levert het niet inwilligen van een verzoek om vergoeding van de kosten van bezwaar, bijvoorbeeld omdat het bezwaar ongegrond is verklaard, een zelfstandig procesbelang op. Dat ligt anders als het de proceskosten of het griffierecht in de rechterlijke fase betreft. De enkele wens tot vergoeding daarvan in beroep en/of hoger beroep levert geen zelfstandig procesbelang op. Is er dus geen belang (meer) bij een inhoudelijke beoordeling van de zaak, dan wordt dat, afgezien van de situatie van een gegrond beroep zoals bedoeld onder 4.8, niet anders door de wens tot verkrijging van een proceskostenvergoeding in de rechterlijke fase dan wel, als het een hoger beroep betreft, het gegeven dat de rechtbank, omdat het beroep niet-ontvankelijk of

ongegrond is verklaard, geen vergoeding van proceskosten of van het griffierecht heeft toegekend. Een niet ingewilligd verzoek om vergoeding van bezwaarkosten levert zoals gezegd tot op heden wél in alle gevallen een zelfstandige ingang tot de bestuursrechter. Meestal zal tevens vergoeding van proceskosten en griffierecht in beroep en eventueel hoger beroep worden gewenst. Die wens kan dan, hoewel zij in beginsel geen zelfstandige ingang tot de rechter zou bieden, wel “meeliften” met de aan de gevraagde bezwaarkostenvergoeding verbonden ingang en kan dus feitelijk toch een niet onbelangrijke aanleiding vormen om door te procederen.

4.4. De Raad ziet aanleiding om uitdrukkelijk stil te staan bij het onder 4.3 weergegeven onderscheid en bij de vraag of dit onderscheid nog wel gerechtvaardigd is. Die aanleiding is mede gelegen in de maatschappelijke aandacht die er de afgelopen tijd is geweest voor de aanwezigheid van financiële prikkels bij procesvertegenwoordigers om namens een belanghebbende een bezwaarprocedure te starten of door te procederen met de overwegende reden om een proceskostenvergoeding te verkrijgen. In belastingzaken hebben dergelijke prikkels, met als gevolg grote hoeveelheden “no cure no pay-zaken”, de toegang tot de rechter onder grote druk gezet. De belastingrechtspraak dreigde verstopt te raken en andere zaken, met een vaak groter maatschappelijk belang, zijn te lang blijven liggen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm, die op 1 januari 2024 in werking is getreden.

4.5. Zaken zoals hier aan de orde zijn niet in alle opzichten vergelijkbaar met de zaken waar de belastingrechtspraak mee te maken heeft. De Raad heeft niet te maken met zeer grote aantallen beroepschriften die enkel ten doel hebben om kostenvergoedingen te verkrijgen. Wel is er in zoverre een gelijkenis met de onder 4.4 bedoelde belastingzaken, dat ook in zaken als hier aan de orde enkel nog kan worden, en in dit geval ook wordt, doorgeprocedeerd ter verkrijging van een vergoeding van bezwaarkosten en, in het verlengde daarvan, de kosten van het beroep en hoger beroep. Zo lang het niet hebben verkregen van een gevraagde vergoeding van bezwaarkosten een zelfstandige ingang tot de rechter biedt, is de rechter vervolgens gehouden het inmiddels achterhaalde geschil volledig inhoudelijk te beoordelen. Dat is een ongewenste situatie, die leidt tot een ondoelmatige inzet van de schaarse capaciteit binnen de bestuursrechtspraak.

4.6. Het is diezelfde gedachte, namelijk de gedachte dat het doorprocederen met als enig doel het verkrijgen van kostenvergoedingen als ongewenst moet worden beschouwd, die ten grondslag ligt aan het onder 4.3 al genoemde, al lange tijd in de bestuursrechtspraak gehanteerde uitgangspunt dat de enkele wens tot verkrijging van een vergoeding van proceskosten of griffierecht in beroep en/of hoger beroep juist géén zelfstandig procesbelang oplevert. Dat dat tot nu toe anders was als het de kosten van het bezwaar betrof, is mede terug te voeren op het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ten aanzien van die kosten. Herroept een bestuursorgaan zijn besluit in de bezwaarfase, dan moet het zelf beslissen over vergoeding van de bezwaarkosten. Het is voor de belanghebbende dan niet mogelijk om daar afzonderlijk om te vragen bij de rechter. Dit betreft evenwel een andere situatie dan hier aan de orde, waarop hierna onder 4.8 nog zal worden ingegaan. De Raad is anders dan voorheen van oordeel dat in situaties als deze, waarin het betrokken bestuursorgaan zijn besluit heeft gehandhaafd en tegemoetkoming zoals genoemd in artikel 8:75a van de Awb dus niet aan de orde is, het enkele niet toekennen van een vergoeding van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert, en trekt zijn rechtspraak in zoverre dus gelijk met de rechtspraak over procesbelang in relatie tot proceskosten in beroep en hoger beroep.

4.7. In wat de gemachtigde van appellant in dit verband heeft aangevoerd, ziet de Raad geen aanleiding hierover anders te oordelen. De gemachtigde heeft met name gewezen op de

laagdrempeligheid van zijn juridische “no cure, no pay”-praktijk, in het bijzonder voor minder vermogende belanghebbenden, die immers geheel kosteloos kunnen procederen. Die mogelijkheid zal, aldus de gemachtigde, feitelijk wegvallen als het niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandige ingang tot de bestuursrechter biedt, want zijn praktijk drijft mede op die ingang. Voor de door de gemachtigde bedoelde groep belanghebbenden is evenwel het geldende stelsel van gefinancierde rechtsbijstand in het leven geroepen. Van belang in dat verband is dat, zoals in het kader van de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm nog eens is benadrukt, de proceskostenvergoeding niet is bedoeld als volledige schadevergoeding, maar als tegemoetkoming in de daadwerkelijke kosten. Dat bepaalde proceskosten voor eigen rekening blijven, behoort, aldus de Memorie van Toelichting bij genoemde wet, tot de normale risico's van het maatschappelijk verkeer.

4.8. Uitgangspunt is dus voortaan dat het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Er is aanleiding hierop wel de volgende uitzondering te maken. Mede in verband met het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Awb, moet nog steeds procesbelang aanwezig worden geacht als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de bezwaarkosten als zodanig. Een vergelijkbare uitzondering geldt zoals gezegd overigens al ten aanzien van een gegrond verklaard beroep door de rechtbank.

4.9. In dit geval is laatstbedoelde situatie niet aan de orde. Dat betekent dat in deze zaken geen procesbelang meer aanwezig is. [...]

Zie ook de uitspraak van de CRvB van dezelfde datum inzake nr. [ECLI:NL:CRVB:2024:636](#).

Bij deze uitspraken is een nieuwsbericht uitgebracht: [Vergoeding bezwaarkosten niet langer voldoende reden voor doorprocederen](#).

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Sociale zekerheid overig” (JnB 2024, 345).

JnB 2024, 325

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1406](#)

college van burgemeester en wethouders van Almelo.

Awb 2:14 lid 2

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 3.9 lid 1

Verordening elektronische kennisgeving gemeente Almelo (hierna: de Verordening) 1

BEKENDMAKING. Omgevingsvergunning bouw. I.c. is niet op de juiste wijze toepassing gegeven aan artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, gelezen in samenhang met artikel 2:14, tweede lid, van de Awb.

VERSCHOONBARE TERMIJNOVERSCHRIJDING. I.c. wordt geconcludeerd dat de termijnoverschrijding door [appellant] niet verschoonbaar is. De Afdeling ziet met het oog op de rechtseenheid aanleiding de lijn uit de uitspraak van het CBb van 30 januari 2024 ([ECLI:NL:CBB:2024:31](#)) te volgen. De Afdeling past de rechtspraak aan over de te hanteren termijn bij overschrijding van de bezwaar- of beroepstermijn in gevallen waarin een

belanghebbende pas kennis neemt van een correct bekend gemaakt besluit, waarvan niet op correcte wijze kennis is gegeven, als de bezwaar- of beroepstermijn al geheel of grotendeels is verstreken en de belanghebbende ook niet eerder kennis kón nemen van het besluit. Voor deze aanpassing is aanleiding in een meer partijen geschil. In een geval zoals hier aan de orde betekent dit dat binnen zes weken nadat de belanghebbende op de hoogte is of had kunnen zijn van het besluit, bezwaar of beroep moet worden ingesteld. De termijn van zes weken geldt hier omdat de oorspronkelijke, wettelijke, termijn voor het maken van bezwaar in deze zaak ook zes weken is. Als de wettelijke bezwaar- of beroepstermijn langer of korter is dan zes weken, wordt die termijn gehanteerd.

Besluit waarbij het college een omgevingsvergunning verleend voor het bouwen van 10 woningen. [...]

4. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college zijn bezwaren tegen het besluit van 27 mei 2019 niet-ontvankelijk had mogen verklaren. [...]

4.1. Het besluit van 27 mei 2019 is volgens het college bekend gemaakt aan de aanvrager en op die wijze in werking getreden. Naast het bekendmaken van een omgevingsvergunning moet daarvan ook kennis worden gegeven. Deze kennisgeving is bedoeld om derden van deze vergunning kennis te kunnen laten nemen. In dit geval heeft het college ter uitvoering van artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo kennis gegeven van deze op 27 mei 2019 verleende omgevingsvergunning in het elektronische Gemeenteblad van Almelo van 29 mei 2019.

4.2. Niet in geschil is dat het bezwaarschrift niet tijdig is ingediend. In geschil is of op juiste wijze kennis is gegeven van de bij besluit van 27 mei 2019 verleende omgevingsvergunning. De Afdeling stelt voorop dat ook mededelingen als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo moeten worden begrepen onder berichten als bedoeld in artikel 2:14, tweede lid, van de Awb. Deze mededelingen zijn, anders dan de bekendmaking van een besluit op een aanvraag om omgevingsvergunning aan de aanvrager zelf, berichten die niet tot een of meer geadresseerden zijn gericht. Artikel 2:14, tweede lid, van de Awb geeft een nadere invulling aan de in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo geboden mogelijkheid om de kennisgevingen en mededelingen op een andere geschikte wijze te doen.

Een mededeling als bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo is een kennisgeving van een besluit dat tot één of meer belanghebbenden is gericht, als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Verordening.

Kortom: op de mededeling van de verlening van de in geding zijnde omgevingsvergunning zijn overeenkomstig artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo artikel 2:14, tweede lid, van de Awb en artikel 1 van de Verordening van toepassing.

4.3. De strekking van artikel 2:14, tweede lid, van de Awb is om te waarborgen dat verzending van berichten niet uitsluitend elektronisch plaatsvindt, maar ook in bijvoorbeeld een (papieren) dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad. Dat is op grond van deze bepaling slechts anders indien bij wettelijk voorschrift is bepaald dat met een elektronische verzending kan worden volstaan. Naar het oordeel van de Afdeling betekent dit dat een wettelijke bepaling die enkel de mogelijkheid biedt om zekere berichten elektronisch te verzenden op zichzelf onvoldoende is om met een elektronische verzending te kunnen volstaan. Het moet gaan om een wettelijke bepaling waaruit volgt dat deze berichten bij uitsluiting elektronisch worden verzonden (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 30 oktober 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3628](#)).

Artikel 1 van de Verordening voldoet hier niet aan. In dit artikellid is namelijk niet méér bepaald dan dat het gemeentebestuur voor het verzenden van berichten kan kiezen voor het verzenden via het

elektronisch gemeentebblad. Elektronische publicatie is dus niet dwingend en bij uitsluiting voorgeschreven. Uit deze bepaling vloeit dan ook niet voort dat publicatie op een andere wijze met inachtneming van artikel 2:14, tweede lid, van de Awb achterwege mag blijven. Indien het gemeentebestuur in zekere gevallen met elektronische publicatie wil kunnen volstaan, dient dat nadrukkelijk bij verordening te worden bepaald.

4.4. Op grond van het voorgaande komt de Afdeling tot de conclusie dat het college niet mocht volstaan met een publicatie van de op 27 mei 2019 verleende omgevingsvergunning in het elektronisch Gemeentebblad van Almelo. Er is dus niet op de juiste wijze toepassing gegeven aan artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo, gelezen in samenhang met artikel 2:14, tweede lid, van de Awb. De kennisgeving van het besluit van 27 mei 2019 is dus gebrekkig. Het is dus aan het bestuursorgaan te wijten dat [appellant] niet tijdig bezwaar kon maken. De rechtbank is terecht ook tot dit oordeel gekomen.

4.5. Deze onjuiste kennisgeving betekent nog niet dat de termijnoverschrijding verschoonbaar is en dat [appellant] zo spoedig als redelijkerwijs kon alsnog bezwaar heeft gemaakt. Hierover overweegt de Afdeling het volgende.

4.6. Volgens vaste rechtspraak van de hoogste bestuursrechters is een belanghebbende, niet zijnde de aanvrager, die met het nemen van een besluit niet bekend was en ook redelijkerwijs niet bekend kon zijn, met het instellen van bezwaar of beroep in ieder geval niet verwijtbaar te laat als hij dat doet binnen twee weken nadat hij te weten is gekomen dat een besluit is genomen dat zijn belangen kan raken (vergelijk bijvoorbeeld de uitspraak van 20 april 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1144](#)).

In de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: het CBb) - een van de hoogste bestuursrechters - van 30 januari 2024, [ECLI:NL:CBB:2024:31](#), onder 4.2, is deze rechtspraak aangepast. In gevallen waarin een belanghebbende pas kennis neemt van een op correcte wijze bekendgemaakt besluit als de bezwaar- of beroepstermijn al geheel of grotendeels is verstreken en de belanghebbende ook niet eerder kennis kón nemen van het besluit, wordt voortaan een termijn van zes weken gehanteerd waarbinnen de belanghebbende met het maken van bezwaar of het instellen van beroep in ieder geval niet verwijtbaar te laat is. De belangrijkste overweging daarvoor is dat de lijn die tot nu toe in de rechtspraak wordt gevolgd, bij belanghebbenden veelal niet bekend is en ook niet wordt vermeld onder het besluit. Het heeft daarom de voorkeur om aan te sluiten bij de wettelijke bezwaar- en beroepstermijn, zo staat in die uitspraak.

De Afdeling ziet met het oog op de rechtseenheid aanleiding deze lijn uit de uitspraak van 30 januari 2024 te volgen. Daarom past ook de Afdeling de rechtspraak aan over de te hanteren termijn bij overschrijding van de bezwaar- of beroepstermijn in gevallen waarin een belanghebbende pas kennis neemt van een correct bekend gemaakt besluit, waarvan niet op correcte wijze kennis is gegeven, als de bezwaar- of beroepstermijn al geheel of grotendeels is verstreken en de belanghebbende ook niet eerder kennis kón nemen van het besluit. Voor deze aanpassing is aanleiding in een meer partijen geschil, zoals hier aan de orde. In een geval zoals hier aan de orde betekent dit dat binnen zes weken nadat de belanghebbende op de hoogte is of had kunnen zijn van het besluit, bezwaar of beroep moet worden ingesteld. De termijn van zes weken geldt hier omdat de oorspronkelijke, wettelijke, termijn voor het maken van bezwaar in deze zaak ook zes weken is. Daarbij merkt de Afdeling nog op - zoals het CBb heeft overwogen - dat als de wettelijke bezwaar- of beroepstermijn langer of korter is dan zes weken, die termijn wordt gehanteerd.

4.7. Voor de vraag wanneer de zes weken-termijn is aangevangen, moet de Afdeling bezien op welk moment [appellant] ervan op de hoogte was of had kunnen zijn dat er een omgevingsvergunning

voor het bouwen op het perceel was verleend. [...] [appellant] heeft daarom het bezwaarschrift niet ingediend zo spoedig als dit redelijkerwijs kon worden verlangd.

4.8. Het betoog dat met betrekking tot de termijnoverschrijding ten onrechte niet alle belangen zijn afgewogen, volgt de Afdeling niet. Artikel 6:11 van de Awb biedt, indien een verzuim niet verschoonbaar wordt geoordeeld, namelijk geen ruimte voor een belangenafweging als gevolg waarvan buiten het kader van dit artikel een uitzondering wordt toegestaan op een voor belanghebbenden fatale termijn (vergelijk bijvoorbeeld de uitspraak van 21 november 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BY3681](#) en de uitspraak van het CBb van 30 januari 2024, onder 2.2).

4.9. De conclusie is dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat de overschrijding door [appellant] van de termijn waarbinnen bezwaar kon worden gemaakt tegen de omgevingsvergunning van 27 mei 2019 niet verschoonbaar is. De rechtbank heeft daarom terecht overwogen dat het college de bezwaren van [appellant] tegen die omgevingsvergunning terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard. Het betoog slaagt niet.

JnB 2024, 326

ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1276](#)

college van burgemeester en wethouders van Tilburg, verweerder.

Awb 3:3, 4:5

AANVRAAG. Détournement de pouvoir. I.c. is terecht geoordeeld dat het college niet in strijd met artikel 3:3 van de Awb heeft gehandeld. Het college is bevoegd om op grond van artikel 4:5, eerste lid, van de Awb een aanvraag buiten behandeling te stellen als het college over onvoldoende gegevens beschikt om de aanvraag te kunnen behandelen. Geen aanleiding wordt gezien voor het oordeel dat het college zijn bevoegdheid tot het buiten behandeling stellen van de aanvraag heeft aangewend voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is verleend. Dat er sprake was van tijdsdruk neemt niet weg dat het college de aanvraag buiten behandeling mocht stellen ingeval hij over onvoldoende gegevens beschikte om de aanvraag te kunnen beoordelen.

JnB 2024, 327

ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1277](#)

college van burgemeester en wethouders van Asten, verweerder.

Awb 6:7

BEROEPSTERMIJN. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank het beroepschrift op 19 juli 2019 heeft ontvangen en dat het beroep tegen het besluit van 6 juni 2019 tijdig is ingediend en daarmee ontvankelijk. Het college is er niet in geslaagd aannemelijk te maken dat het besluit op bezwaar op 6 juni 2019 is verzonden. Daarbij is terecht van belang geacht dat het college met Intrapost heeft afgesproken dat poststukken na de verwerking ervan binnen 24 uur aan PostNL moeten worden aangeboden, zodat niet kan worden uitgesloten dat het besluit op bezwaar pas de dag na 6 juni 2019, dus op 7 juni 2019, is aangeboden. Met enkel het aanbieden van het poststuk door de gemeente aan Intrapost was de beroepstermijn nog niet aangevangen. Dit was namelijk pas het geval op het moment waarop het poststuk door Intrapost aan PostNL was aangeboden.

JnB 2024, 328

Voorzieningenrechter ABRS, 02-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1337](#)

college van burgemeester en wethouders van Nunspeet, verzoeker.

Awb 8:87

Wet open overheid (hierna: Woo) 5.2

VOORLOPIGE VOORZIENING. Gedeeltelijke afwijzing WOO-verzoek. Het uitgangspunt is dat het college, ook al heeft het hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit moet nemen. De rechtsvraag welke informatie op grond van artikel 5.2, derde lid, van de Woo mag worden geweigerd, leent zich niet voor beantwoording in de voorlopige voorzieningprocedure. Het alsnog openbaar maken van de gevraagde informatie die een persoonlijke beleidsopvatting inhouden, zou tot onomkeerbare gevolgen leiden die de hogerberoepsprocedure zinledig zouden maken. In zoverre toewijzing van het verzoek.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur” (JnB 2024, 348).

JnB 2024, 329

Voorzieningenrechter ABRS, 02-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1340](#)

minister van Justitie en Veiligheid, verzoeker.

Awb 6:16, 6:24, 8:81

Wet open overheid (hierna: WOO)

VOORLOPIGE VOORZIENING. Afwijzing WOO-verzoek. Gelet op artikel 6:16 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, heeft de wetgever ervoor gekozen om geen schorsende werking toe te kennen aan het instellen van hoger beroep. I.c. moet de minister ook al heeft hij hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar nemen. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft in dit geval aanleiding om gedeeltelijk van dit uitgangspunt af te wijken. Hiertoe wordt overwogen dat naar voorlopig oordeel niet zeker is of het oordeel van de rechtbank dat de minister gehouden is een overzicht op te stellen van alle bij zoekslagen aangetroffen documenten en daarbij aan te geven of die wel of niet vallen onder de reikwijdte van het verzoek, in de bodemprocedure stand zal houden. Gelet hierop, en gelet op het feit dat de minister gemotiveerd uiteen heeft gezet dat het opstellen van een dergelijk overzicht dusdanig veel werk met zich brengt dat dat redelijkerwijs niet van hem kan worden gevergd, hoeft de minister hangende de bodemprocedure een dergelijk overzicht niet op te stellen. De aangevallen uitspraak moet in zoverre worden geschorst.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur” (JnB 2024, 349).

JnB 2024, 330

Voorzieningenrechter ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1367](#) (niet gepubliceerd op www.rechtspraak.nl)

minister van Algemene Zaken, verzoeker.

Awb 6:16, 6:24, 8:81

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

VOORLOPIGE VOORZIENING. Gedeeltelijke afwijzing WOB-verzoek. Gelet op artikel 6:16 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, heeft de wetgever ervoor gekozen om geen schorsende werking toe te kennen aan het instellen van hoger beroep. I.c. moet de minister ook al heeft hij hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar nemen. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft geen aanleiding om van dit uitgangspunt af te wijken. De op de zitting door de gemachtigde van de minister geuite vrees dat een nieuw besluit met een andere motivering mogelijk tot verwarring kan leiden bij ministers en het publiek geeft daartoe evenmin aanleiding. Niet kan worden uitgesloten dat de minister in het nieuwe besluit op bezwaar door te beslissen met inachtneming van de rechtbankuitspraak zal besluiten tot openbaarmaking van gegevens waarvan hij met het hoger beroep beoogt te bereiken dat deze niet openbaar worden. Voorzover dit het geval is, zal de voorzieningenrechter bepalen dat feitelijke verstrekking achterwege zal blijven tot in hoger beroep zal zijn beslist. Daarmee wordt beoogd te voorkomen dat onomkeerbare gevolgen intreden die de hoger beroepsprocedure zinledig zouden maken. Van een zwaarder wegend algemeen belang bij openbaarmaking voorafgaand aan de beslissing in hoger beroep is niet gebleken.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur” (JnB 2024, 350).

JnB 2024, 331

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1297](#)

college van burgemeester en wethouders van Roermond en de burgemeester van Roermond.

Awb 8:41

GRIFFIERECHT. De regeling van artikel 8:41, eerste lid, van de Awb gaat ervan uit dat degene die beroep instelt tegen meer dan één uitspraak op bezwaar, als regel voor elk beroep afzonderlijk griffierecht is verschuldigd, ook als die beroepen zijn ingesteld bij één beroepschrift. Alleen indien dezelfde belanghebbende één beroepschrift indient tegen twee of meer met elkaar samenhangende besluiten zoals bedoeld in artikel 8:41, derde lid, van de Awb, is slechts eenmaal griffierecht verschuldigd. I.c. zijn appellanten naast deze zaak nog zes andere procedures begonnen bij de Afdeling, waarin de Afdeling vandaag ook uitspraak doet, maar die door de Afdeling niet gezamenlijk zijn behandeld. Het gaat in die zaken om andersoortige besluiten, waaronder handhavingsverzoeken en verzoeken om herzieningen van rechterlijke uitspraken, die zien op verschillende periodes. Er bestaat daarom geen aanleiding om het griffierecht in één van die zaken terug te betalen.

Zie in dit verband ook de uitspraken van de ABRS van dezelfde datum inzake nrs.

[ECLI:NL:RVS:2024:1298](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1299](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1300](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1301](#), [ECLI:NL:RVS:2024:1302](#) en [ECLI:NL:RVS:2024:1303](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 332

MK Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 19-03-2024, [ECLI:NL:RBZWB:2024:1852](#)

minister voor Natuur en Stikstof, verweerder.

Omgevingswet (Ow) 2.44 lid 1

Aanvullingswet natuur Omgevingswet 2.9 lid 2

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. INWERKINGTREDING. NATUUR. Beroep tegen het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden. Uit de Hrl volgt dat op het Europees grondgebied een ‘Europees ecologisch netwerk’ wordt gevormd. Dat netwerk bestaat uit door lidstaten aan te wijzen Natura 2000-gebieden. Een gebied moet als zodanig worden aangewezen, wanneer in dat gebied een bepaald type natuurlijke habitat of een habitat van een bepaalde soort aanwezig is die wordt genoemd in bijlage I en II van de Hrl. Lidstaten zijn vervolgens verplicht om maatregelen te treffen om die habitattypen in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Die Europeesrechtelijke verplichting was tot 1 januari 2024 in de nationale wetgeving geïmplementeerd in artikel 2.1 van de Wnb. In die bepaling stond dat de minister gebieden in Nederland aanwees als Natura 2000-gebied en dat de minister ook bevoegd was een dergelijk aanwijzingsbesluit te wijzigen. Op 1 januari 2024 is de Ow in werking getreden en is de Wnb ingetrokken. De Europeesrechtelijke verplichting is sinds die datum geïmplementeerd in artikel 2.44, eerste lid, van de Ow. Omdat het ontwerpbesluit vóór 1 januari 2024 ter inzage is gelegd, volgt uit artikel 2.9, tweede lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet dat deze zaken moeten worden beoordeeld aan de hand van het vóór die datum geldende recht.

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kop “Natuurbescherming” (JnB 2024, 342).

JnB 2024, 333

Voorzienenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 12-03-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:1053](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerenveen, verweerder.

Omgevingswet (Ow)

Invoeringswet Omgevingswet 4.3 lid 1 aanhef en onder a, 4.23 lid 1

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. INWERKINGTREDING. HANDHAVING. LAST ONDER DWANGSOM. De voorzieningenrechter stelt vast dat derde-belanghebbenden bij brief van 2 oktober 2023 een verzoek om handhaving bij verweerder hebben ingediend. Uit de redactie van het bestreden besluit volgt niet, anders dan de gemachtigde van verweerder ter zitting naar voren heeft gebracht, dat verweerder met het bestreden besluit de intentie heeft gehad om te beslissen op dit verzoek om handhaving of daadwerkelijk daarop heeft beslist. [...]

Gelet op de redactie van het bestreden besluit is de voorzieningenrechter er niet zonder meer van overtuigd dat er in dit geval sprake is van een besluit op aanvraag waarop op grond van het artikel 4.3, eerste lid, aanhef en a, van de Invoeringswet Omgevingswet het oude recht (waaronder de Wabo) van toepassing is. Gelet hierop dient verweerder naar het oordeel van de voorzieningenrechter in de bezwaarfase aandacht te besteden aan de vraag of het thans bestreden besluit gebaseerd is op de juiste wettelijke grondslag.

JnB 2024, 334

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 12-03-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:1150](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerenveen, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.23 lid 1

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. INWERKINGTREDING. HANDHAVING. LAST ONDER DWANGSOM. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter dient uit de tekst en de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet te worden afgeleid dat voor de werking van het overgangsrecht bepalend is de datum van het nemen van het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie en niet de datum waarop dit besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend is gemaakt. Dit brengt met zich dat, nu de overtreding is aangevangen voor 1 januari 2024 en het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie is genomen op 22 december 2023, in deze procedure nog het oude recht (waaronder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) van toepassing is.

JnB 2024, 335

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Holland, 05-03-2024, [ECLI:NL:RBNHO:2024:3117](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen.

Omgevingswet 5.1 lid 1 onder a, 5.1 lid 2 aanhef en onder a

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.0a lid 2

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSPLANACTIVITEIT. BURGERTPARTICIPATIE.

OMGEVINGSPLAN. Verzoeken om voorlopige voorziening tegen een omgevingsvergunning voor een tijdelijke crisisnoodopvang. Burgerparticipatie zoals dat in de Omgevingswet is vormgegeven kan het draagvlak bij de burger zeker vergroten, maar is geen resultaatsverplichting op een voor alle partijen aanvaardbare beslissing. Dat de ontwikkeling in strijd is met het omgevingsplan geeft evenmin aanleiding tot het treffen van een voorlopige voorziening. De omgevingsvergunning voorziet nu juist in een toestemming voor de ontwikkeling ondanks de strijdigheid daarvan met het omgevingsplan. Wijst de verzoeken af. [...] 1. In deze uitspraak beslist de voorzieningenrechter op de verzoeken om voorlopige voorziening van verzoekers tegen het besluit van 13 februari 2024 waarbij door het college aan het COA omgevingsvergunning is verleend voor een tijdelijke crisisnoodopvang voor 250 personen met een gebruikstermijn van 1 jaar op het perceel gelegen aan [...].

[...] Gebrek aan burgerparticipatie?

[...] 5.2 De voorzieningenrechter is – anders dan kennelijk verzoekers – van oordeel dat de door verweerder gevolgde procedure niet in strijd is geweest met enig wettelijk voorschrift of rechtsbeginsel. Aan verzoekers moet worden toegegeven dat met de inwerkingtreding per 1 januari 2024 van de Omgevingswet burgerparticipatie een nieuw instrument is in het kader van de

besluitvorming rond plannen in de leefomgeving. Maar – anders dan verzoekers kennelijk veronderstellen – wordt met burgerparticipatie niet beoogd om consensus of unanieme steun te bewerkstelligen voor besluiten in dat verband. Het doel van burgerparticipatie is om burgers in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de besluitvorming en om hen daarin een stem te geven. Dit kan op verschillende manieren bijvoorbeeld door het organiseren van informatiebijeenkomsten, maar gaat niet zo ver – hoe vervelend dat bij verzoekers ook wellicht is overgekomen – dat hun inbreng van beslissende betekenis is. Burgerparticipatie zoals dat in de Omgevingswet is vormgegeven kan het draagvlak bij de burger zeker vergroten, maar is geen resultaatsverplichting op een voor alle partijen aanvaardbare beslissing. Dat het college na het inwinnen van een zienswijze bij (onder meer) verzoekers geen aanleiding heeft gezien zijn standpunt over de voorgenomen ontwikkeling te wijzigen, maakt niet dat gezegd kan worden dat het college daarom onrechtmatig zou hebben gehandeld.

[...] Strijd met het omgevingsplan

9. Dat de ontwikkeling in strijd is met het omgevingsplan geeft evenmin aanleiding tot het treffen van een voorlopige voorziening. De omgevingsvergunning voorziet nu juist in een toestemming voor de ontwikkeling ondanks de strijdigheid daarvan met het omgevingsplan.

[...] Conclusie en gevolgen

11. De voorzieningenrechter wijst de verzoeken af. Dat betekent dat het COA de omgevingsvergunning kan (blijven) gebruiken. [...]

JnB 2024, 336

Voorzienenrechter Rechtbank Gelderland, 29-03-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:1822](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Epe.

Omgevingswet 5.1 lid 1 aanhef en onder a

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.8a lid 2

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. Verzoek om voorlopige voorziening tegen omgevingsvergunning voor het huisvesten van maximaal 80 oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne en maximaal 10 statushouders in hotel voor de duur van 3 jaar. De voorzieningenrechter is van oordeel dat het college in redelijkheid heeft kunnen stellen dat het toestaan van de opvang van de vluchtelingen voldoet aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Wijst het verzoek af.

JnB 2024, 337

Voorzienenrechter Rechtbank Gelderland, 19-03-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:1505](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brummen, het college.

Omgevingswet 1.1 bijlage A, 5.1 lid 1 aanhef en onder a, 22.1 aanhef en onder a

Invoeringswet Omgevingswet 4.6 lid 1

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. BELANGENAFWEGING. Verzoek om voorlopige voorziening. Weigering om handhavend op te treden tegen de tijdelijke opvang van 25 statushouders en 1 asielzoeker. De voorzieningenrechter is, ondanks dat zij ernstig twijfelt of de opvang zoals deze door de gemeente wordt gerealiseerd past binnen het tijdelijk deel van het omgevingsplan, van oordeel dat de belangen van de gemeente bij het per 11 maart 2024 opvangen van statushouders en een asielzoeker in dit specifieke geval zwaarder wegen. Wijst het verzoek af.

[...] 3. Deze uitspraak gaat over de tijdelijke opvang van 25 statushouders en 1 asielzoeker in het paviljoengebouw [naam gebouw] op het terrein van de [naam terrein] aan de [locatie] te [plaats] (hierna: het pand). Het pand wordt vanaf 11 maart 2024 in gebruik genomen als opvanglocatie.

[...] Het wettelijk kader

7. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet heeft elke gemeente direct een omgevingsplan van rechtswege dat regels geeft over de fysieke leefomgeving voor het gehele grondgebied van de gemeente. Dat omgevingsplan bestaat voor nu uit een tijdelijk deel, waarin onder meer alle bestemmingsplannen zijn opgenomen die vóór 1 januari 2024 golden.⁵ Op het perceel waar de opvang gerealiseerd wordt, was vóór 1 januari 2024 het bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' van kracht. Dat bestemmingsplan maakt dus onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Brummen. Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten. Onder een omgevingsplanactiviteit valt onder meer een activiteit die in strijd is met het (tijdelijk deel van) het omgevingsplan.⁶

Belangenafweging

8. Niet in geschil is dat de gemeente niet beschikt over een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het college stelt zich namelijk op het standpunt dat die omgevingsvergunning niet vereist is. De voorzieningenrechter overweegt dat zij ernstig twijfelt of de opvang zoals deze door de gemeente wordt gerealiseerd past binnen het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het huisvesten van statushouders en een asielzoeker lijkt op voorhand namelijk niet primair gericht op het verlenen gezondheids- en/of welzijnszorg, maar eerder op huisvesting/bewoning. Bewoning van het pand is op grond van de planregels van het Bestemmingsplan Buitengebied 2008 in ieder geval niet toegestaan. Het is daarom op voorhand in zijn geheel niet uit te sluiten dat de gemeente artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet overtreedt. Dat aspect weegt de voorzieningenrechter daarom in het voordeel van verzoeker 1 mee.

8.1. Verder heeft verzoeker 1 op zitting toegelicht dat hij vreest voor een onveilig gevoel in de buurt als de opvang wordt gerealiseerd. Verzoeker 1 heeft in dat kader aangegeven dat eerder arbeidsmigranten in het pand gehuisvest werden, waar hij overlast en een verminderd veiligheidsgevoel door heeft ervaren. Hij vreest hetzelfde als het pand gebruikt gaat worden voor de opvang van statushouders en asielzoekers. Ook dat belang weegt de voorzieningenrechter mee in het kader van de belangenafweging.

8.2. Het college heeft op zitting toegelicht dat er een groot maatschappelijk belang is bij het opvangen van statushouders, gelet op de opvangcrisis. Dat belang erkent de voorzieningenrechter. Daarnaast gaat het naar het oordeel van de voorzieningenrechter om een beperkte en relatief geringe afwijking van het omgevingsplan, omdat bijvoorbeeld een verslavingsinstelling (voor dag en nachtopvang) wel mogelijk is op grond van dat plan. Ook gaat het om een (relatief) korte periode van 3 maanden. Na die termijn is de gemeente weliswaar van plan om in het pand een doorstroomlocatie voor statushouders te realiseren maar daarvoor wordt wel een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit aangevraagd. Daartegen kunnen rechtsmiddelen worden aangewend. Verder weegt de voorzieningenrechter mee dat het om een relatief klein aantal gaat van 25 statushouders en 1 asielzoeker. Tot slot weegt mee dat er veiligheidsmaatregelen worden genomen. Zo zal er 24 uur per dag en 7 dagen per week toezicht zijn en is er een locatiemanager aangewezen, waarmee overlegd kan worden als er wel overlast of een onveilig gevoel ervaren zou worden.

8.3. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de belangen van de gemeente bij het per 11 maart 2024 opvangen van statushouders en een asielzoeker in dit specifieke geval zwaarder wegen. De voorzieningenrechter begrijpt de wens van verzoekers dat het college eerst de benodigde vergunning(en) moet verlenen, maar kent aan het grote maatschappelijk belang bij het (zo snel mogelijk) opvangen van statushouders in de gemeente een groter belang toe. Daarbij heeft de voorzieningenrechter ook in ogenschouw genomen dat het in dit geval om een relatief klein aantal op te vangen personen gaat, de opvang maar van beperkte duur is en het om een relatief beperkte afwijking van het omgevingsplan gaat. Het belang van verzoeker erkent de voorzieningenrechter wel maar kent daar, te meer omdat er veiligheidsmaatregelen worden genomen, minder gewicht aan toe. Conclusie en gevolgen

9. De voorzieningenrechter wijst het verzoek daarom af. [...]

JnB 2024, 338

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 28-03-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1252](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.23

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder e

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO-milieu. Last onder bestuursdwang. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden.

Als vóór dat tijdstip een overtreding heeft plaatsgevonden en een last onder dwangsom is opgelegd voor die overtreding, dan blijft op grond van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet op die opgelegde last onder dwangsom en de invordering daarvan het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet van toepassing tot het tijdstip waarop de last volledig is uitgevoerd, de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, of de last is opgeheven.

De last onder dwangsom is op 21 december 2023 opgelegd voor een overtreding die vóór dat tijdstip is begaan. Het college heeft aan de last ten grondslag gelegd dat verzoekster handelt in strijd met artikel 2.1, eerste lid onder e, van de Wabo. In dit geval stelt verzoekster ter zitting dat de last is uitgevoerd. Het college kon dit ter zitting niet verifiëren. Onder deze omstandigheden gaat de voorzieningenrechter er van uit dat de last nog niet is uitgevoerd zoals bedoeld in artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet.

De voorzieningenrechter wijst er ten overvloede op dat de last niet alleen ziet op het beëindigen van de overtreding maar ook op het beëindigd te houden van de overtreding.

Woorden van deze strekking staan in heel veel besluiten waarin een last onder dwangsom is opgelegd. Bij een letterlijke uitleg van artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet heeft dit tot gevolg dat het bedrijf zich gedurende onbepaalde tijd zowel zou moeten houden aan de Wabo als aan de Omgevingswet. Ook al is de last uitgevoerd, de last kan herleven als het bedrijf wederom een overtreding pleegt, bijvoorbeeld door een autoband op te slaan, en de overtreding niet beëindigd houdt. Bij een minder strikte uitleg van artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet, is het oude recht niet meer van toepassing als de last eenmaal is uitgevoerd en zal het college een nieuwe last moeten opleggen op grond van de Omgevingswet als een nieuwe overtreding wordt geconstateerd. Als gevolg van de redactie van artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet is onduidelijk welk recht van toepassing is. De voorzieningenrechter maakt op dit moment geen keuze omdat in geschil is of de last is

uitgevoerd. Bovendien leent deze vraag zich niet voor beantwoording in een uitspraak op een verzoek om voorlopige voorziening.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1282](#);
- Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 28-03-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1252](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Omgevingswet” (JnB 2024, 338).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- ABRS, 27-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1270](#);
- Rechtbank Overijssel, 29-03-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1709](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 339

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1375](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, appellanten.

Wet natuurbescherming (Wnb) zoals die luidde ten tijde van het besluit uit 2019 2.7 lid 2, lid 3, 2.9 lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) zoals die luidde ten tijde van het besluit uit 2021 2.7 lid 2, lid 3

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. BIOMASSA-ENERGIECENTRALE.

VERGUNNINGPLICHT. BESTAAND GEBRUIK. UITZONDERING. Het besluit uit 2019. De

uitzondering op de vergunningplicht voor bestaand gebruik op grond van artikel 2.9 van de

Wnb zoals die luidde ten tijde van het besluit uit 2019 mag alleen worden gebruikt als voor de

activiteit vóór de toepasselijke referentiedatum toestemming is verleend. Verwijzing naar

ABRS 31-03-2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BL9656](#). Omdat de BECC [Bio Energie Centrale Cuijk]

op 10 juni 1994 niet over een toestemming beschikte, kon de uitzondering niet worden

gebruikt en had BECC op het moment van het nemen van het besluit uit 2019 een

natuurvergunning nodig.

VERGUNNINGPLICHT. VERGUNDE OF FEITELIJKE EMISSIES. Het besluit uit 2021. De

Afdeling is met het college van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat

voor de vraag of de BECC vergunningplichtig is en het college bevoegd is handhavend op te

treten, gezien moet worden of de emissies die zijn toegestaan op basis van de

(deel)revisievergunning uit 2003 en 2015 hoger zijn dan de emissies die zijn toegestaan op

basis van de milieuvergunning uit 1998. Het college moest naar aanleiding van het

handhavingsverzoek beoordelen of voor de exploitatie van de BECC zoals die feitelijk plaatsvindt een natuurvergunning nodig is.

[...] Inleiding

[...] 2.1. In deze zaak is de vraag aan de orde of BECC voor haar bedrijfsvoering een natuurvergunning nodig heeft. Leefmilieu en MOB vinden dat die vergunning nodig is, onder meer omdat de BECC stikstofdepositie veroorzaakt op Natura 2000-gebieden in heel Nederland. Zij hebben het college in 2019 en 2020 verzocht om handhavend op te treden tegen BECC. Het college heeft de verzoeken afgewezen, omdat BECC geen natuurvergunning nodig heeft. In 2019 was geen vergunning nodig, omdat de exploitatie bestaand gebruik is dat is uitgezonderd van de vergunningplicht. In 2021 was geen vergunning nodig, omdat op grond van een ecologische beoordeling en intern salderen uitgesloten kon worden dat de exploitatie significante gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden.

De rechtbank is van oordeel dat voor de BECC zowel in 2019 als in 2021 een natuurvergunning nodig was, zodat het college bevoegd was handhavend op te treden. BECC en het college bestrijden in hoger beroep het oordeel van de rechtbank. [...]

[...] Het besluit uit 2019 – verzoek van Leefmilieu

[...] 5.2. Het college heeft het verzoek in het besluit uit 2019 afgewezen, omdat de exploitatie van de BECC bestaand gebruik is dat toen op grond van artikel 2.9 van de Wnb was uitgezonderd van de vergunningplicht.

Voor de vraag of de uitzondering op de vergunningplicht voor bestaand gebruik in dit geval van toepassing is, moet eerst worden gezien of de exploitatie van de BECC vergunningplichtig is. Aan de uitzondering op de vergunningplicht wordt namelijk pas toegekomen als sprake is van het verbod om zonder vergunning een andere handeling te verrichten (ABRvS 2 december 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3707](#), r.o. 7).

Uit de rechtspraak van de Afdeling over artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb, zoals die toen luiden, volgt dat zowel de ongewijzigde voortzetting van een voor de referentiedatum vergunde activiteit als de wijziging van een activiteit na de referentiedatum vergunningplichtig zijn als deze activiteit stikstofdepositie veroorzaakt op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden (ABRvS 27 januari 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:175](#)). Niet in geschil is dat de exploitatie van de BECC stikstofdepositie veroorzaakt op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden. De exploitatie van de BECC was op grond van het toen geldende artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb vergunningplichtig, tenzij de uitzondering op de vergunningplicht voor bestaand gebruik van toepassing is en mag worden gebruikt.

5.3. De uitzondering op de vergunningplicht voor bestaand gebruik mag alleen worden gebruikt als voor de activiteit vóór de toepasselijke referentiedatum toestemming is verleend (ABRvS 31 maart 2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BL9656](#)). De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat de relevante referentiedatum in dit geval 10 juni 1994 is. Uit stikstofberekeningen die gemaakt zijn met het toen gangbare rekenmodel, volgt namelijk dat de BECC ook stikstofdepositie veroorzaakt op Vogelrichtlijngebieden waarvoor deze referentiedatum geldt. De Afdeling volgt het college en BECC dus niet waar zij betogen dat in het besluit op het handhavingsverzoek van Leefmilieu uitgegaan kan worden van de referentiedatum 24 maart 2000, die geldt voor de gebieden die Leefmilieu in haar handhavingsverzoek noemde. De vergunningplicht en de uitzondering daarop geldt niet per gebied, maar voor een activiteit (ABRvS 25 oktober 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2873](#)). Het college moest daarom bij de beoordeling of voor de BECC een vergunning nodig was en de bestaand gebruik

regeling kon worden toegepast, de gevolgen van de BECC voor alle relevante Natura 2000-gebieden betrekken.

Omdat de BECC op 10 juni 1994 niet over een toestemming beschikte, kon de uitzondering op de vergunningplicht voor bestaand gebruik niet voor de BECC worden gebruikt. De rechtbank heeft daarom terecht geoordeeld dat de BECC op het moment van het nemen van het besluit uit 2019 een natuurvergunning nodig had en heeft het besluit terecht vernietigd. [...]

[...] Het besluit uit 2021 - verzoek van MOB

De effectenanalyse [...]

[...] Intern salderen [...]

[...] -.- Overzicht vergunde situatie [...]

[...] -.- Vergunde of feitelijke emissies relevant bij beoordeling vergunningplicht?

9. De Afdeling is met het college van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat voor de vraag of de BECC vergunningplichtig is en het college bevoegd is handhavend op te treden, gezien moet worden of de emissies die zijn toegestaan op basis van de (deel)revisievergunning uit 2003 en 2015 hoger zijn dan de emissies die zijn toegestaan op basis van de milieuvergunning uit 1998. Het college moest naar aanleiding van het handhavingsverzoek beoordelen of voor de exploitatie van de BECC zoals die feitelijk plaatsvindt een natuurvergunning nodig is. Daarvoor moest het college in dit geval beoordelen of de feitelijk gerealiseerde emissies lager of hoger zijn dan de emissies die zijn toegestaan in de referentiesituatie. Als de feitelijke emissies lager zijn, dan is geen natuurvergunning nodig. Als de feitelijke emissies hoger zijn dan toegestaan in de referentiesituatie, dan moeten de gevolgen van die toename worden onderzocht.

9.1. Het voorgaande wordt niet anders als na 1998 door wijzigingen in de bedrijfsvoering of technische aanpassingen aan de installatie, sprake zou zijn van een gewijzigd project, zoals Leefmilieu en MOB aanvoeren. Zij doelen daarbij onder meer op de meestook van ander afval en aanpassingen aan de installatie voor de aanleg van het stoomnet. De wijziging van een project is echter niet als zodanig vergunningplichtig, maar alleen als de wijziging significante gevolgen kan hebben. Of dat zo is moet het college beoordelen zoals hiervoor weergegeven, waarbij het college dus moet zien of de BECC gelet op de wijze waarop de exploitatie feitelijk plaatsvindt - dus inclusief de feitelijk doorgevoerde wijzigingen die Leefmilieu en MOB bedoelen - leidt tot feitelijk hogere emissies dan die zijn toegestaan in de referentiesituatie.

9.2. De referentiesituatie wordt ontleend aan de geldende natuurvergunning of, bij het ontbreken daarvan, aan de milieutoestemming die gold op de referentiedatum (dat is het moment waarop artikel 6 van de Habitatrichtlijn van toepassing werd voor het betrokken Natura 2000-gebied), tenzij nadien een milieutoestemming is verleend voor een activiteit met minder gevolgen. Dan wordt de referentiesituatie ontleend aan laatstbedoelde milieutoestemming. Een referentiesituatie kan niet worden ontleend aan een natuurvergunning of milieutoestemming die is vervallen of geëxpireerd.

[...] Conclusie hoger beroepen en beroep van rechtswege

16. De hoger beroepen zijn ongegrond. De uitspraak van de rechtbank moet, gelet op wat is overwogen in 9, 10, 11 en 12, met verbetering van de gronden worden bevestigd. Het beroep van Leefmilieu en MOB tegen het nadere besluit is ongegrond. De handhavingsprocedures van Leefmilieu en MOB zijn daarmee beëindigd. [...]

JnB 2024, 340

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1401](#)

college van gedeputeerde staten van Gelderland (hierna: het college van GS),
verweerders.

Wet natuurbescherming (Wnb) 1.1., 2.7, 3.1, 3.5, 3.3, 3.8

NATUURBESCHERMING. NATUURONTHEFFING. WINDTURBINES. Wnb-ontheffing verleend voor de bouw en exploitatie van drie windturbines. Wijze van toepassing van het 1%-mortaliteitscriterium. De Afdeling overweegt dat het 1%-mortaliteitscriterium mag worden gehanteerd als uitgangspunt om te bepalen of gelet op de te verwachten aantallen slachtoffers door windturbines, afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van in dit geval vogelsoorten. Dit criterium mag ook worden toegepast voor de beoordeling van de gevolgen van windturbines voor de staat van instandhouding van betrokken vogelpopulaties die onder druk staan, zij het dat het criterium omzichtig moet worden gehanteerd. Verder moeten ook de mogelijke cumulatieve effecten die deel uitmaken van de staat van instandhouding, bij de verlening van een ontheffing worden betrokken. Verwijzing naar ABRS 07-10-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2384](#) en de daarin genoemde andere Afdelingsuitspraken. De Afdeling ziet in wat VBW en de KNNV hebben aangevoerd geen aanleiding om op de vorengenoemde jurisprudentie terug te komen en ook geen reden om in dit geval niet uit te gaan van het voornoemde 1%-mortaliteitscriterium.

JnB 2024, 341

MK Rechtbank Gelderland, 02-04-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:1758](#)

college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, het college.

Habitatrichtlijn 6 lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) 5.4 lid 2

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. INTREKKING. Afwijzing verzoeken om intrekking natuurvergunning geitenhouderij. I.c. wordt geoordeeld dat het college onvoldoende heeft onderbouwd op welke manier andere passende maatregelen dan intrekking, bijdragen aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Verwijzing naar uitspraak 24-01-2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:340](#). Instandlating rechtsgevolgen. Het college heeft zich, onder verwijzing naar de Natuurdoelanalyse voor Rijntakken, in redelijkheid op standpunt gesteld dat er voldoende andere, al vastgestelde maatregelen zijn genomen om een verslechtering of verstoring van de natuurwaarden in Rijntakken vanwege stikstofdepositie te voorkomen.

JnB 2024, 342

MK Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 19-03-2024, [ECLI:NL:RBZWB:2024:1852](#)

minister voor Natuur en Stikstof, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:11, 3:44, 6:22

Habitatrichtlijn (Hrl) 2, 3, 4 lid 1, lid 2

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.1

NATUURBESCHERMING. WIJZIGINGSBESLUIT HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN.

TERINZAGELEGGING HABITATTYPENKAARTEN. Beroep tegen het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden. I.c. wordt geoordeeld dat de minister in strijd met de Awb en het Verdrag van Aarhus heeft nagelaten afdrucken van de habitattypenkaarten ter inzage te leggen op het moment van publicatie van het ontwerp van het Wijzigingsbesluit en het Wijzigingsbesluit zelf. De rechtbank ziet aanleiding om dit gebrek in de totstandkoming van het Wijzigingsbesluit te passeren met toepassing van artikel 6:22 van de Awb.

[...] Eisers hebben afzonderlijk van elkaar beroep ingesteld tegen het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden van de minister van 22 november 2022 (hierna: Wijzigingsbesluit).

[...] 8 Algemene beroepsgrond 3: terinzagelegging habitattypenkaarten

[...] 8.4 In overeenstemming met artikel 2.1, zevende lid, van de Wnb heeft de minister het Wijzigingsbesluit voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidings-procedure uit afdeling 3.4 van de Awb. Op grond van artikel 3:11, eerste lid, van de Awb legt het bestuursorgaan het ontwerp van het te nemen besluit, met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerp, ter inzage. Dezelfde verplichting geldt op basis van artikel 3:44, eerste lid, onder a, van de Awb bij de mededeling van het definitieve besluit. Artikel 3:11 van de Awb is een uitwerking van de actieve openbaarmakingsplicht: een bestuursorgaan moet uit eigen beweging informatie verstrekken.²⁰ Doel van de terinzagelegging is onder andere dat betrokkenen de gegevens waarop het (ontwerp)besluit is gebaseerd kunnen controleren en de keuzes die in het besluit worden gemaakt kunnen beoordelen en afwegen of zij daartegen willen opkomen. De aan het besluit ten grondslag liggende gegevens moeten daarom volledig, tijdig en uit eigen beweging op een passende wijze openbaar worden gemaakt.²¹

8.5 Uit de Nota van Toelichting bij het Wijzigingsbesluit blijkt dat het toevoegen van de verschillende habitattypen aan de Natura 2000-gebieden is gebaseerd op habitattypenkaarten. Op een habitattypenkaart is te zien of en waar een habitatype voorkomt in een bepaald gebied. Ter zitting heeft de minister toegelicht dat de habitattypenkaarten omvangrijke digitale bestanden zijn, die bestaan uit kaarten en een digitale database met gecodeerde verwijzingen naar onderliggende documentatie die zonder kennis van het systeem niet (eenvoudig) leesbaar zijn. Gelet daarop acht de rechtbank aannemelijk dat die digitale bestanden niet (op zinvolle wijze) ter inzage konden worden gelegd.

Omdat de habitattypenkaarten ten grondslag zijn gelegd aan het toevoegen van verschillende habitattypen is de rechtbank wel van oordeel dat redelijkerwijs van de minister gevergd had kunnen worden dat afdrucken (pdf-bestanden) van die kaarten samen met het (ontwerp)wijzigingsbesluit ter inzage werden gelegd. Zonder afdrucken van die kaarten was het voor de belanghebbenden lastig om de locatie van de nieuw toegevoegde habitattypen vast te stellen binnen een Natura 2000-gebied op de peildatum en dus te controleren of en zo nodig te betwisten dat een habitattypenkaart de situatie op de peildatum juist weergeeft.

Uit rechtspraak van de ABRvS leidt de rechtbank af dat de minister mocht uitgaan van de habitattypenkaarten bij de beantwoording van de vraag of een habitatype in een gebied voorkomt.²² Ter zitting is door de minister nog toegelicht dat de habitattypenkaarten door ecologen zijn gevalideerd. Gelet daarop is de rechtbank van oordeel dat de minister het onderliggende documentatiemateriaal, waar de habitattypenkaarten op zijn gebaseerd, niet volledig en uit eigen beweging samen met het (ontwerp)Wijzigingsbesluit ter inzage had hoeven leggen. Het ter inzageleggen van de afdrukken van de habitattypenkaarten acht de rechtbank voldoende. De oplossing die de minister heeft gekozen, namelijk dat na een concreet verzoek van een belanghebbende, het onderliggende documentatiemateriaal wordt opgezocht en verstrekt, acht de rechtbank passend.

8.6 Gelet op het voorgaande heeft de minister dus in strijd met de Awb en het Verdrag van Aarhus nagelaten afdrukken van de habitattypenkaarten ter inzage te leggen op het moment van publicatie van het ontwerp van het Wijzigingsbesluit en het Wijzigingsbesluit zelf. De rechtbank ziet aanleiding om dit gebrek in de totstandkoming van het Wijzigingsbesluit te passeren met toepassing van artikel 6:22 van de Awb. De minister heeft immers in beroep alsnog afdrukken van de habitattypenkaarten op een internetpagina over het Wijzigingsbesluit gepubliceerd. Op die internetpagina staan onder '5. Kaarten habitattypen' als pdf-bestanden overzichtskaarten en typenkaarten opgenomen ten aanzien van alle Natura 2000-gebieden waar habitattypen aan zijn toegevoegd. De rechtbank is niet gebleken dat de belanghebbenden zijn benadeeld door de late terbeschikkingstelling van de kaarten. Eisers hebben immers in beroep de gelegenheid gehad om kennis te nemen van de kaarten en daarop te reageren. Uit de kaarten konden zij de locatie van de toegevoegde habitattypen in de Natura 2000-gebieden op de peildatum afleiden en de gevolgen voor hun bedrijf meer concreet vaststellen. Indien gewenst hadden eisers (nader) ecologisch onderzoek kunnen laten verrichten. Eisers hadden hun beroepsgronden naar aanleiding daarvan (op zitting) kunnen aanvullen, zoals ook door twee gemachtigden is gedaan. In dit verband vindt de rechtbank het ook relevant dat eisers geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om in de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure het ontbreken van de door hen verlangde informatie aan de orde te stellen. Verder is niet aannemelijk dat andere belanghebbenden dan eisers door het niet ter inzage gelegd zijn van de habitattypenkaarten zijn benadeeld, omdat in de publicaties in de Staatscourant²³ van zowel het ontwerp-Wijzigingsbesluit op 5 maart 2018 als het Wijzigingsbesluit op 25 november 2022 is vermeld dat er afdrukken opgevraagd kunnen worden bij de minister.²⁴ Ten slotte is de rechtbank van oordeel dat niet is gebleken dat de minister de vormvoorschriften bewust heeft genegeerd. De minister dacht een passende en praktische wijze van openbaarmaking gekozen te hebben en heeft in beroep haar standpunt gedeeltelijk bijgesteld naar aanleiding van de beroepsgronden en de eerste uitspraken van de andere rechtbanken over de totstandkoming van het Wijzigingsbesluit. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om het Wijzigingsbesluit te vernietigen op deze formele grond. [...]

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kop "Omgevingswet" (JnB 2024, 332).

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- Rechtbank Overijssel, 26-03-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1582](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Overig omgevingsrecht

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Rechtbank Overijssel, 19-03-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:1438](#);
- MK Rechtbank Oost-Brabant, 27-03-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:1211](#) (civiel)

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2024, 343

MK CRvB, 28-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:617](#)

Raad van bestuur van het Uuw.

Werkloosheidswet (WW) 1b lid 5, 8 lid 2

WERKLOOSHEID. ZELFSTANDIGE. OVERSCHRIJDING VRIJ TE LATEN UREN. Vast staat dat toepassing van artikel 1b, vijfde lid, van de WW er in dit geval toe moet leiden dat de WW-uitkering over de maand september 2021 in verband met een overschrijding van het aantal vrij te laten uren moet worden verlaagd. In geschil is of de juiste toepassing door het Uuw bij de berekening van het fictieve inkomen op grond van artikel 1b, vijfde lid, van de WW in de situatie van appellante een dusdanig bijzondere omstandigheid oplevert dat daarin aanleiding kan worden gevonden om dit dwingend geformuleerde artikel buiten toepassing te laten. Evenals de rechtbank beantwoordt de Raad die vraag ontkennend.

Dat er bij appellante als gevolg van haar vaste wekelijkse arbeidspatroon als zelfstandige juist geen sprake was van een piek in de werkzaamheden, zodat er sprake is van een niet door de wetgever verdisconteerde omstandigheid, wordt niet gevolgd. De wetgever heeft bewust gekozen voor een maandsystematiek met een middelend effect om pieken te voorkomen. Inherent aan deze keuze is dat er gevallen kunnen zijn, zoals dat van appellante, waarin deze berekeningssystematiek per maand niet gunstig uitpakt. Van een onbedoeld en daarmee onevenredig gevolg is dan ook geen sprake. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Volksverzekeringen

JnB 2024, 344

MK CRvB, 28-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:592](#)

Raad van bestuur van de Svb.

Algemene Kinderbijslagwet (AKW) 2, 3 lid 1, 6 lid 1 aanhef en onder a

KINDERBIJSLAG. INGEZETENE. De Raad is van oordeel dat appellante op 1 juli 2022 nog geen duurzame band van persoonlijke aard met Nederland had. Op de peildatum verbleef appellante nog maar zeer kort in Nederland. Zij had geen woning die duurzaam tot haar beschikking stond; zij verbleef bij haar vader of bij kennissen. Daarnaast is haar echtgenoot in Egypte achtergebleven. Verder had appellante op de peildatum geen werk en volgde zij (nog) geen onderwijs. Zij had ook geen wezenlijke bindingen met familie of organisaties in Nederland. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 345

MK CRvB, 02-04-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:635](#)

college van burgemeester en wethouders van Hof van Twente.

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

WMO 2015. PROCESBELANG. Het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten levert voortaan niet langer een zelfstandig procesbelang op. I.c. is geen procesbelang meer aanwezig.

4.2. Vaststaat dat het hier gaat om maatwerkvoorzieningen in de vorm van zorg in natura over periodes die al zijn verstreken. Een inhoudelijk oordeel over de bestreden besluiten is in dit geval niet van belang voor een toekomstige periode. Appellant heeft immers geen bezwaar gemaakt tegen het besluit van 27 juli 2022 en is daarmee tevreden. Van geleden schade is evenmin gebleken. Zoals door de gemachtigde van appellant ter zitting is bevestigd, is het enige belang in deze zaken dus gelegen in de gevraagde vergoeding van bezwaarkosten. [...]

4.6. [...] De Raad is anders dan voorheen van oordeel dat in situaties als deze, waarin het betrokken bestuursorgaan zijn besluit heeft gehandhaafd en tegemoetkoming zoals genoemd in artikel 8:75a van de Awb dus niet aan de orde is, het enkele niet toekennen van een vergoeding van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert, en trekt zijn rechtspraak in zoverre dus gelijk met de rechtspraak over procesbelang in relatie tot proceskosten in beroep en hoger beroep. [...]

4.8. Uitgangspunt is [...] voortaan dat het enkele niet vergoeden van bezwaarkosten niet langer een zelfstandig procesbelang oplevert. Er is aanleiding hierop wel de volgende uitzondering te maken. Mede in verband met het ontbreken van een bepaling als artikel 8:75a van de Awb, moet nog steeds procesbelang aanwezig worden geacht als het betrokken bestuursorgaan zijn besluit in bezwaar heeft herroepen zonder daarbij een vergoeding van bezwaarkosten toe te kennen terwijl daar wel om was gevraagd, of als de hoogte van een toegekende vergoeding van bezwaarkosten in geschil is. De rechterlijke beoordeling blijft dan in beginsel beperkt tot de gegeven beslissing over de

bezwaarkosten als zodanig. Een vergelijkbare uitzondering geldt zoals gezegd overigens al ten aanzien van een gegrond verklaard beroep door de rechtbank. [...]

4.9. In dit geval is laatstbedoelde situatie niet aan de orde. Dat betekent dat in deze zaken geen procesbelang meer aanwezig is.

Zie voorts de uitspraak van de Raad van 2 april 2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:636](#).

De Raad heeft bij deze uitspraken een nieuwsbericht uitgebracht: [Vergoeding bezwaarkosten niet langer voldoende reden voor doorprocederen](#).

Zie ook de samenvatting in deze nieuwsbrief onder het kopje “Algemeen bestuursrecht” (JnB 2024, 324).

JnB 2024, 346

MK CRvB, 27-03-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:582](#)

CIZ.

Wet langdurige zorg (Wlz) 3.2.1 lid 1 aanhef en onder b

WLZ. PLANBARE ZORG. Appellante is niet blijvend aangewezen op 24 uur zorg in de nabijheid. Aangevallen uitspraak bevestigd.

4.2. De rechtbank heeft met juistheid overwogen dat het CIZ afdoende heeft gemotiveerd dat bij appellante geen sprake is van een blijvende behoefte aan 24 uur per dag zorg in de nabijheid als bedoeld in artikel 3.2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wlz. De Raad oordeelt met de rechtbank dat de zorgbehoefte van appellante vooral uit planbare zorg bestaat en dat appellante in staat is, indien nodig, zelf hulp in te roepen en zij deze hulp zonder ernstig nadeel af kan wachten. In wat appellante in hoger beroep – onder verwijzing naar de door haar overgelegde stukken – naar voren heeft gebracht, heeft de Raad geen redenen gevonden om tot een ander oordeel te komen dan waartoe de rechtbank is gekomen. Het CIZ heeft met een aanvullend medisch advies van 24 augustus 2023 op inzichtelijke wijze toegelicht waarom de medische situatie van appellante in de te beoordelen periode geen aanknopingspunten biedt voor de conclusie dat appellante blijvend is aangewezen op 24 uur per dag zorg in de nabijheid.

4.3. Het voorgaande neemt niet weg dat appellante hulp nodig heeft en mogelijk meer dan zij momenteel op grond van de Wmo 2015 ontvangt. Daarvoor zal zij zich echter moeten wenden tot de gemeente en/of de zorgverzekeraar.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Rijkswet op het Nederlandschap

JnB 2024, 347

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1400](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

RWN 9 lid 1 a

NEDERLANDERSCHAP. De Afdeling leest de rechtspraak van de Hoge Raad zo dat het Nederlandschap niet kan worden verkregen door de werking van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur als het gaat om het verkrijgen van het Nederlandschap van rechtswege. Een verderstrekkende uitsluiting van de toepassing van algemene beginselen van behoorlijk bestuur onder de RWN volgt niet uit deze rechtspraak. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het arrest van 25 februari 2022 niet gaat over het verlenen van het Nederlandschap door naturalisatie.

3.2. De Afdeling stelt vast dat deze arresten van de Hoge Raad [van 16 september 1994, [ECLI:NL:HR:1994:ZC1450](#), 20 december 2019, [ECLI:NL:HR:2019:2036](#), en 25 februari 2022, [ECLI:NL:HR:2022:331](#)] steeds gaan over het verkrijgen van het Nederlandschap van rechtswege zoals vastgelegd in hoofdstuk 2 van de RWN of het verlies daarvan van rechtswege op grond van de Toescheidingsovereenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname. Het verkrijgen of het verliezen van het Nederlandschap is in die gevallen een rechtsgevolg dat rechtstreeks volgt uit de wet na vaststelling van de feiten. In dat geval is er geen beoordelingsruimte en daarmee geen ruimte voor toepassing van het vertrouwensbeginsel. Of [wederpartij] in aanmerking komt voor naturalisatie is echter afhankelijk van een besluit van de staatssecretaris. Op besluiten van bestuursorganen is het vertrouwensbeginsel altijd van toepassing.

De Afdeling leest de rechtspraak van de Hoge Raad zo dat het Nederlandschap niet kan worden verkregen door de werking van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur als het gaat om het verkrijgen van het Nederlandschap van rechtswege. Een verderstrekkende uitsluiting van de toepassing van algemene beginselen van behoorlijk bestuur onder de RWN volgt niet uit deze rechtspraak. De rechtbank heeft terecht overwogen dat het arrest van 25 februari 2022 niet gaat over het verlenen van het Nederlandschap door naturalisatie. [...]

Artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN en het vertrouwensbeginsel

4. In hoofdstuk 4 van de RWN staan de bepalingen op grond waarvan de staatssecretaris het Nederlandschap verleent aan vreemdelingen die daarom verzoeken. Artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN bepaalt dat het verzoek van een vreemdeling die voldoet aan de artikelen 7 en 8 van de RWN niettemin wordt afgewezen, als op grond van het gedrag van de verzoeker ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden of de veiligheid van het Koninkrijk. Deze bepaling geeft een gebonden bevoegdheid. Dit betekent dat de staatssecretaris het verzoek moet afwijzen, als hij tot de conclusie komt dat ernstige vermoedens bestaan dat een verzoeker een gevaar oplevert voor de openbare orde.

Bij beantwoording van de vraag of ernstige vermoedens bestaan dat een verzoeker een gevaar oplevert voor de openbare orde, gaat het om een vage norm. De staatssecretaris heeft beoordelingsruimte bij de invulling van deze vage norm. Hij heeft deze ruimte nader ingevuld in de Handleiding RWN met de toelichting op artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN. Het antwoord op de vraag of sprake is van 'ernstige vermoedens' volgt dus niet rechtstreeks uit de wet

na vaststelling van de feiten, maar volgt uit de Handleiding RWN. Nu hiermee invulling is gegeven aan een vage norm, moet de staatssecretaris bij de toepassing van dit beleid de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het vertrouwensbeginsel, in acht nemen.

5. Voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel moeten drie stappen worden doorlopen. Allereerst moet de betrokkene aannemelijk maken dat van de zijde van de overheid toezeggingen of andere uitlatingen zijn gedaan of gedragingen zijn verricht waaruit de betrokkene in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs kon en mocht afleiden of en zo ja, hoe het bestuursorgaan in een concreet geval een bevoegdheid zou uitoefenen. Bij de tweede stap moet de vraag worden beantwoord of die toezegging aan het bevoegde bestuursorgaan kan worden toegerekend. Dat is het geval als de betrokkene in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs kon en mocht veronderstellen dat degene die de uitlating deed of de gedraging verrichtte, de opvatting van het bevoegde orgaan vertolkte. Als beide vragen bevestigend worden beantwoord, en er dus een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel kan worden gedaan, volgt de derde stap. Dat sprake is van gerechtvaardigde verwachtingen betekent namelijk niet dat daaraan altijd moet worden voldaan. Zwaarder wegende belangen, zoals het algemeen belang of de belangen van derden, kunnen daaraan in de weg staan [...].

5.1. De rechtbank heeft onbestreden overwogen dat aan stappen 1 en 2 is voldaan. Gelet op het dwingendrechtelijk karakter van artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN staat de Afdeling voor de vraag hoeveel ruimte dit artikelonderdeel de staatssecretaris laat om een belangenafweging in het kader van het vertrouwensbeginsel te maken en een beroep op het vertrouwensbeginsel te honoreren.

5.2. De Afdeling stelt voorop dat de wettelijke bepaling die aan het beleid in de Handleiding RWN ten grondslag ligt, invloed heeft op de ruimte voor het verrichten van de belangenafweging als bedoeld in de derde stap. Artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN geeft een gebonden bevoegdheid. Dat neemt niet weg dat de staatssecretaris bij de beoordeling of een verzoeker een gevaar oplevert voor de openbare orde beoordelingsruimte heeft en daarbij gebruik maakt van beleid. Omdat de staatssecretaris beoordelingsruimte heeft, is het vertrouwensbeginsel van toepassing. Maar de ruimte voor het maken van een belangenafweging in het kader van dit beginsel wordt begrensd door de wettelijke bevoegdheidsbepaling. Artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, van de RWN regelt namelijk dat de staatssecretaris een vreemdeling niet kan naturaliseren als ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar vormt voor de openbare orde. Bij het beantwoorden van de vraag of die ernstige vermoedens in een concreet geval bestaan, kan een gedane toezegging door een bestuursorgaan echter een rol spelen.

5.3. Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank terecht overwogen dat de staatssecretaris had moeten beoordelen of [wederpartij] een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel kan doen. Het betoog van de staatssecretaris slaagt niet.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid / Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2024, 348

Voorzieningenrechter ABRS, 02-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1337](#)

college van burgemeester en wethouders van Nunspeet, verzoeker.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:87

Wet open overheid (Woo) 5.2

WOO. VOVO. Het uitgangspunt is dat het college, ook al heeft het hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit moet nemen. De rechtsvraag welke informatie op grond van artikel 5.2, derde lid, van de Woo mag worden geweigerd, leent zich niet voor beantwoording in de voorlopige voorzieningenprocedure. Het alsnog openbaar maken van de gevraagde informatie die een persoonlijke beleidsopvatting inhouden, zou tot onomkeerbare gevolgen leiden die de hogerberoepsprocedure zinledig zouden maken. In zoverre toewijzing van het verzoek.

[...] Bij besluiten van 20 januari 2022 en 4 maart 2022 heeft het college een aantal documenten al dan niet gedeeltelijk openbaar gemaakt. Het college heeft de openbaarmaking van de memo bestemmingsplan Veelhorsterweg 21/23 (hierna: de memo) geweigerd.

[...] 4.2. Het uitgangspunt is dat het college, ook al heeft het hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit moet nemen. Ter zitting heeft het college toegezegd dat het alsnog een nieuw besluit op bezwaar zal nemen. Het college erkent dat niet alle informatie op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo mocht worden geweigerd, omdat delen in de memo geen persoonlijke beleidsopvatting inhouden. Het zal daarom overgaan tot gedeeltelijke openbaarmaking. Op zitting is met partijen besproken dat het college zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk op 19 april 2024, het nieuwe besluit op bezwaar kan nemen. De voorzieningenrechter wijst er in dit verband op dat het college, zoals de rechtbank heeft overwogen, dan per alinea moet beoordelen of sprake is van een persoonlijke beleidsopvatting.

Voor de delen in de memo die volgens het college een persoonlijke beleidsopvatting inhouden, is nieuw recht van toepassing. De rechtsvraag welke informatie op grond van artikel 5.2, derde lid, van de Woo mag worden geweigerd, leent zich niet voor beantwoording in de voorlopige voorzieningenprocedure. Daarom zal de voorzieningenrechter de vraag of vooruitlopend op de beoordeling van het hoger beroep in zoverre een voorlopige voorziening moet worden getroffen, beantwoorden aan de hand van een belangenafweging. Het alsnog openbaar maken van de door [wederpartij] gevraagde informatie die een persoonlijke beleidsopvatting inhouden, zou tot onomkeerbare gevolgen leiden die de hogerberoepsprocedure zinledig zouden maken. Het college heeft er belang bij dat een dergelijke situatie wordt voorkomen. Van een zwaarder wegend algemeen belang bij openbaarmaking voorafgaand aan de beslissing in hoger beroep is niet gebleken. Daarom zal de voorzieningenrechter het verzoek van het college in zoverre toewijzen. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2024, 328).

JnB 2024, 349

Voorzieningenrechter ABRS, 02-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1340](#)

minister van Justitie en Veiligheid, verzoeker.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 6:16, 6:24, 8:81

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

WOB. VOVO. Hoger beroep heeft geen schorsende werking. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft in dit geval aanleiding om gedeeltelijk van dit uitgangspunt af te wijken. Naar voorlopig oordeel is niet zeker of het oordeel van de rechtbank dat de minister gehouden is een overzicht op te stellen van alle bij zoekslagen aangetroffen documenten en daarbij aan te geven of die wel of niet vallen onder de reikwijdte van het verzoek op de wijze zoals in overweging 5 beschreven, in de bodemprocedure stand zal houden.

[...] Bij besluit van 25 november 2021 heeft de minister het verzoek van Amnesty International om op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) documenten openbaar te maken afgewezen.

[...] 5. De rechtbank heeft in de uitspraak van 20 december 2023 geoordeeld dat de minister een onjuiste uitvoering gegeven aan de uitspraak van 10 november 2022. De minister heeft het Wob-verzoek van Amnesty International te beperkt opgevat en geen juiste zoekslag verricht. Zo heeft de minister nagelaten te motiveren waarom hij bij zijn zoekslag zoektermen zoals "demonstrant" niet heeft gebruikt. Ook mist de rechtbank een overzicht van alle afdelingen en een toelichting per afdeling waarom daar niet is gezocht. [...] Verder heeft de minister anders dan is opgedragen in de uitspraak van 10 november 2022 geen overzicht opgesteld van de documenten die bij uitvoering van de zoekslagen zijn aangetroffen met de vermelding waarom het betreffende document wel of niet binnen de reikwijdte van het verzoek valt, en slechts volstaan met een algemene omschrijving van aangetroffen informatie die niet onder de reikwijdte van het verzoek valt, onderverdeeld in categorieën en toegelicht met enkele voorbeelden. [...]

6. De rechtbank heeft in de aangevallen uitspraak het beroep van Amnesty International gegrond verklaard, de besluiten op bezwaar van 16 februari 2023 en 10 juli 2023 vernietigd, en de minister opgedragen om binnen een termijn van 10 weken een nieuw besluit te nemen op het bezwaar met inachtneming van deze uitspraak.

[...] 8. Gelet op artikel 6:16 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, heeft de wetgever ervoor gekozen om geen schorsende werking toe te kennen aan het instellen van hoger beroep. Het uitgangspunt is dus dat de minister ook al heeft hij hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar moet nemen. Het is ook in het belang van een efficiënte en finale geschilbeslechting dat de minister een nieuw besluit op bezwaar neemt, omdat een nieuw besluit met toepassing van artikel 6:19 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, in het kader van het hoger beroep kan worden beoordeeld. Als de aangevallen uitspraak in hoger beroep niet in stand blijft, komt aan het nieuwe besluit de grondslag te ontvallen en zal het worden vernietigd.

9. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft in dit geval aanleiding om gedeeltelijk van dit uitgangspunt af te wijken. Hiertoe overweegt de voorzieningenrechter dat naar voorlopig oordeel niet zeker is of het oordeel van de rechtbank dat de minister gehouden is een overzicht op te stellen van alle bij zoekslagen aangetroffen documenten en daarbij aan te geven of die wel of niet vallen onder de reikwijdte van het verzoek op de wijze zoals in overweging 5 beschreven, in de bodemprocedure stand zal houden. Gelet hierop, en gelet op het feit dat de

minister gemotiveerd uiteen heeft gezet dat het opstellen van een dergelijk overzicht dusdanig veel werk met zich brengt dat dat redelijkerwijs niet van hem kan worden gevergd, hoeft de minister hangende de bodemprocedure een dergelijk overzicht niet op te stellen. De aangevallen uitspraak moet in zoverre worden geschorst. Voor het overige moet de minister wel uitvoering geven aan wat de rechtbank in de aangevallen uitspraak de minister heeft opgedragen en in zoverre een nieuw besluit op bezwaar nemen. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht" (JnB 2024, 329).

JnB 2024, 350

Voorzieningenrechter ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1367](#) (niet gepubliceerd op [www.rechtspraak.nl](#))

minister van Algemene Zaken, verzoeker.

Awb 6:16, 6:24, 8:81

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

WOB. VOVO. Hoger beroep heeft geen schorsende werking. Het uitgangspunt is dus dat de minister ook al heeft hij hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar moet nemen. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft geen aanleiding om van dit uitgangspunt af te wijken.

[...] 2. [wederpartij] heeft de minister op grond van de Wob verzocht om openbaarmaking van documenten over de benoemingen van mr. J.P.H. Donner en mr. T.C. de Graaf tot vice-president van de Raad van State in februari 2012 onderscheidenlijk oktober 2018. De minister heeft op dit verzoek beslist en daarbij besloten een deel van de documenten, te weten de notulen van de ministerraad, niet openbaar te maken. In het besluit op bezwaar heeft de minister het besluit van 13 februari 2019 gehandhaafd.

5. Gelet op artikel 6:16 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, heeft de wetgever ervoor gekozen om geen schorsende werking toe te kennen aan het instellen van hoger beroep. Het uitgangspunt is dus dat de minister ook al heeft hij hoger beroep ingesteld, ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar moet nemen. Het is ook in het belang van een efficiënte en finale geschilbeslechting dat de minister een nieuw besluit op bezwaar neemt, omdat een nieuw besluit met toepassing van artikel 6:19 van de Awb, gelezen in verbinding met artikel 6:24, in het kader van het hoger beroep kan worden beoordeeld. Als de aangevallen uitspraak in hoger beroep niet in stand blijft, komt aan het nieuwe besluit de grondslag te ontvallen en zal het worden vernietigd.

6. De motivering van het verzoek om voorlopige voorziening geeft geen aanleiding om van dit uitgangspunt af te wijken. De op de zitting door de gemachtigde van de minister geuite vrees dat een nieuw besluit met een andere motivering mogelijk tot verwarring kan leiden bij ministers en het publiek geeft daartoe evenmin aanleiding. De minister kan in het nieuwe besluit op bezwaar toelichten waarom hij een nieuw besluit heeft genomen.

De minister moet dus ter uitvoering van de aangevallen uitspraak een nieuw besluit op bezwaar nemen. Hierbij wordt benadrukt dat de minister dit moet doen met inachtneming van hetgeen de rechtbank in haar uitspraak heeft overwogen.

7. Niet kan worden uitgesloten dat de minister in het nieuwe besluit op bezwaar door te beslissen met inachtneming van de rechtbankuitspraak zal besluiten tot openbaarmaking van gegevens

waarvan hij met het hoger beroep beoogt te bereiken dat deze niet openbaar worden. Voorzover dit het geval is, zal de voorzieningenrechter bepalen dat feitelijke verstrekking achterwege zal blijven tot in hoger beroep zal zijn beslist. Daarmee wordt beoogd te voorkomen dat onomkeerbare gevolgen intreden die de hoger beroepsprocedure zinledig zouden maken. Van een zwaarder wegend algemeen belang bij openbaarmaking voorafgaand aan de beslissing in hoger beroep is niet gebleken. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Algemeen bestuursrecht” (JnB 2024, 330).

JnB 2024, 351

Rechtbank Gelderland, 26-03-2024, [ECLI:NL:RBGEL:2024:1647](#)

college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland.

Wet open overheid (Woo) 2.1, 5.2 lid 1, lid 4

Wet milieubeheer 19.1a lid 1 aanhef en onder a, onder c

WOO. PERSOONLIJKE BELEIDSOPVATTINGEN. MILIEU-INFORMATIE. Weigering openbaarmaking bijlage van intern memo. Een deel van de niet openbaargemaakte teksten valt niet onder het begrip persoonlijke beleidsopvattingen. Het begrip ‘persoonlijke beleidsopvattingen’ in artikel 5.2 van de Woo is gezien de uitzonderingen die expliciet worden gemaakt, aangescherpt ten opzichte van de definitie in artikel 1, aanhef en onder f, van de Wob. Met het nieuwe (Woo-)regime is niet het oude (Wob-)regime ten principale en op hoofdlijnen gecontinueerd. De niet openbaar gemaakte passages bevatten geen milieu-informatie.

JnB 2024, 352

Rechtbank Den Haag, 29-02-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4409](#)

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, verweerder.

Wet open overheid (Woo) 1.1, 5.2, 5.3

WOO. PERSOONLIJKE BELEIDSOPVATTINGEN. Afwijzing Woo-verzoek om openbaarmaking van het verslag van het looncomponentenoverleg. De rechtbank is van oordeel dat verweerder mocht vaststellen dat het looncomponentenverslag is aan te merken als een stuk voor intern beraad dat persoonlijke beleidsopvattingen bevat als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid van de Woo. De wetgever heeft ervoor gekozen om in artikel 5.2, eerste lid, van de Woo expliciet te vermelden dat objectieve gegevens niet kunnen worden uitgezonderd op grond van artikel 5.2, eerste lid, van de Woo, daar waar dit in artikel 11 van de Wob niet was vermeld. Met deze verduidelijkte definitie van persoonlijke beleidsopvattingen heeft de wetgever, anders dan eiser meent, het begrip persoonlijke beleidsopvatting inhoudelijk echter niet gewijzigd. INFORMATIE OUDER DAN VIJF JAAR. De wetgever nam als uitgangspunt dat de bescherming van het intern beraad na vijf jaar geen toepassing meer vindt, tenzij het bestuursorgaan motiveert dat die grond ondanks het tijdsverloop nog steeds zwaarder weegt. I.c. heeft verweerder niet op goede gronden besloten om het looncomponentenverslag, dat inmiddels ouder is dan vijf jaar, niet openbaar te maken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Regulier

JnB 2024, 353

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1342](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Besluit nr. 1/80 6, 13

REGULIER. Besluit nr. 1/80. De rechtbank heeft, onder verwijzing naar het arrest Toprak & Oguz, ten onrechte geoordeeld dat de vreemdeling een beroep kan doen op artikel 13 van Besluit nr. 1/80.

3. De Afdeling stelt vast dat in hoger beroep het geschil is beperkt tot wat de rechtbank onder punt (3) heeft overwogen. Dit oordeel heeft de rechtbank gemotiveerd door onder verwijzing naar het arrest van 9 december 2010 van het Hof van Justitie, Toprak & Oguz, [ECLI:EU:C:2010:756](#), te overwegen dat de omstandigheid dat de vreemdeling weliswaar niet voldoet aan artikel 6 van Besluit nr. 1/80, niet in de weg staat aan een beroep op artikel 13 van Besluit nr. 1/80.

4. De staatssecretaris klaagt in zijn grieven terecht over het oordeel van de rechtbank dat de vreemdeling een beroep kan doen op artikel 13 van Besluit nr. 1/80. De Afdeling legt hierna uit hoe ze tot dit oordeel komt.

4.1. Uit de bewoordingen van artikel 13 van Besluit nr. 1/80 volgt dat deze bepaling van toepassing is op een werknemer of een gezinslid van een werknemer. Zie de uitspraak van de Afdeling van 17 april 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BW4278](#), onder 2.7.2. en 2.7.3. De uitleg van het begrip 'werknemer' in de zin van artikel 13 volgt de uitleg van dit begrip in artikel 6 van Besluit nr. 1/80: 'werknemer' is een Turks onderdaan die daadwerkelijk arbeid in loondienst verricht of die tijdelijk niet in staat is om arbeid in loondienst te verrichten. Zie de uitspraak van de Afdeling van 26 april 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:1164](#), onder 6.1. Bij een tijdelijke onderbreking van de arbeid in loondienst is vereist dat de Turkse onderdaan met de door hem in het verleden vervulde tijdvakken van arbeid arbeids- en verblijfsrechten heeft opgebouwd als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van Besluit nr. 1/80 en vervolgens in overeenstemming met het tweede lid tijdelijk niet in staat is arbeid in loondienst te verrichten. Zie de uitspraak van de Afdeling van 5 maart 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:739](#), onder 5.3.

Uit de op de zaak betrekking hebbende stukken volgt dat de vreemdeling ten tijde van het besluit van 17 december 2019 geen arbeid in loondienst verrichtte. Evenmin doet zich hier de situatie voor dat de vreemdeling op dat moment tijdelijk niet in staat was om arbeid in loondienst te verrichten in de zin van artikel 6, tweede lid. Omdat de vreemdeling niet een jaar legale arbeid in de zin van artikel 6, eerste lid, eerste streepje, van Besluit nr. 1/80 heeft verricht en daarom niet de in deze bepaling bedoelde rechten heeft verkregen, kan hij geen beroep doen op het tweede lid van artikel 6.

Daarom moet worden geconcludeerd dat de vreemdeling ten tijde van het besluit van 17 december 2019 geen werknemer was in de zin van artikel 13 van Besluit nr. 1/80 en daarom niet valt onder het bereik van die laatste bepaling.

4.2. Uit de bewoordingen van artikel 13 van Besluit nr. 1/80 volgt verder dat verblijf en arbeid van de werknemer legaal moeten zijn. In onder meer het arrest van 7 november 2013, Demir, [ECLI:EU:C:2013:725](#), punt 48, heeft het Hof overwogen dat het begrip 'legaal' betrekking heeft op een stabiele en bestendige situatie, die veronderstelt dat het verblijfsrecht niet wordt betwist.

Bij besluit van 17 december 2019 is de verblijfsvergunning van de vreemdeling met terugwerkende kracht tot 29 juli 2019 ingetrokken. De vreemdeling mocht weliswaar de beslissing op zijn bezwaar tegen dit besluit in Nederland afwachten, maar dat is procedureel rechtmatig verblijf op grond van artikel 8, aanhef en onder h, in samenhang gelezen met artikel 73, eerste lid, van de Vw 2000. Procedureel rechtmatig verblijf is geen stabiele en bestendige situatie, die veronderstelt dat het verblijfsrecht niet wordt betwist. Vergelijk het arrest van het Hof van 26 november 1998, Birden, [ECLI:EU:C:1998:568](#), punt 56. De vreemdeling heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij op een andere grondslag een onbetwist verblijfsrecht had. Verder doet zich in deze zaak niet de situatie voor als uiteengezet in het arrest van het Hof van 16 december 1996, Kus, [ECLI:EU:C:1992:527](#), punt 17, dat de intrekking van zijn verblijfsvergunning is vervallen, waardoor de vreemdeling met terugwerkende kracht geacht wordt een onbetwist verblijfsrecht te hebben gehad.

Gelet hierop is het verblijf van de vreemdeling tijdens het door hem gemaakte bezwaar niet legaal geweest in de zin van artikel 13 van Besluit

nr. 1/80. Ook is de arbeid die de vreemdeling tijdens de bezwaarfase heeft verricht niet legaal geweest in de zin van artikel 13 van Besluit nr. 1/80, omdat er toen geen sprake was van een stabiele en bestendige situatie op het Nederlandse grondgebied, die veronderstelt dat het verblijfsrecht van de betrokkene niet wordt betwist. Zie het arrest van het Hof van 20 september 1990, Sevince, [ECLI:EU:C:1990:322](#), punt 30. Daarom moet worden geconcludeerd dat de vreemdeling niet onder het bereik van artikel 13 van Besluit nr. 1/80 valt.

4.3. Op grond van wat hiervoor is overwogen, heeft de rechtbank, onder verwijzing naar het arrest Toprak & Oguz, dan ook ten onrechte geoordeeld dat de vreemdeling een beroep kan doen op artikel 13 van Besluit nr. 1/80.

JnB 2024, 354

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht, 12-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4574](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

VWEU 20

REGULIER. Op 22 juni 2023 [[ECLI:EU:C:2023:499](#)] heeft het Hof van Justitie de vragen van de rechtbank over het Chavez-Vilchez verblijfsrecht beantwoord. Het burgerschap van de Unie geeft aan iedere Unieburger een fundamenteel en persoonlijk recht om op het grondgebied van de lidstaten te verblijven en het weigeren van verblijfsrecht aan de derdelander ouder mag er niet toe leiden dat een kind dat Unieburger is niet de Unie kan inreizen en daar kan verblijven. De omstandigheid dat een kind dat Unieburger is sinds zijn geboorte buiten het grondgebied van de Unie woont en nooit op het grondgebied van de Unie heeft verbleven, sluit niet uit dat de derdelander ouder een afgeleid verblijfsrecht heeft. De rechtbank oordeelt in de zaken van eiseres dat verweerder heeft mogen vinden dat ten tijde van de bestreden besluiten niet kon worden vastgesteld dat eiseres een afgeleid verblijfsrecht had. Zij had ten tijde van de bestreden besluiten namelijk niet aannemelijk gemaakt dat sprake was van een zodanige afhankelijkheidsverhouding dat het weigeren van verblijf aan eiseres in Nederland het kind zou beletten om het grondgebied van de Unie in te reizen of er te verblijven. Daarnaast kon ten tijde van de bestreden besluiten uit de aanvragen van eiseres of uit de algemene context van de zaken niet worden afgeleid dat vast stond dat het kind Nederland zou binnenkomen en er zou verblijven.

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB 2024, 355

VZR ABRS, 02-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1366](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2001/55/EG

TERUGKEERBESLUIT. Toewijzing vovo. Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht uit Oekraïne. Gelet op de door de zittingsplaats Amsterdam gestelde prejudiciële vragen die specifiek gaan over de duur van de tijdelijke bescherming, de zeer uiteenlopende en verschillend gemotiveerde oordelen van bestuursrechters in de andere zittingsplaatsen van de rechtbank Den Haag hierover, de gevolgen daarvan en de belangen die de vreemdeling en de staatssecretaris naar voren hebben gebracht, acht de voorzieningenrechter van de Afdeling het afwachten van de beantwoording van de prejudiciële vragen aangewezen en treft hij een voorlopige voorziening. In afwachting van de beantwoording van de prejudiciële vragen houdt hij het hoger beroep van de vreemdeling aan en bepaalt hij dat de vreemdeling de tijdelijke bescherming behoudt bedoeld in de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten.

Inleiding

1. De vreemdeling heeft de voorzieningenrechter verzocht de voorlopige voorziening te treffen dat hij niet wordt uitgezet en dat hij zal worden behandeld alsof het recht op tijdelijke bescherming op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten, op hem van toepassing blijft.

Uitspraak van de Afdeling van 17 januari 2024 en de gevolgen daarvan voor de vreemdeling

2. De Afdeling heeft eerder geoordeeld dat de tijdelijke bescherming van derdelanders op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van rechtswege eindigt op 4 maart 2024. Dit in tegenstelling tot de tijdelijke bescherming van Oekraïners, staatlozen en mensen met andere nationaliteiten die in Oekraïne asiel of een permanente verblijfsvergunning hadden. De laatstgenoemde categorieën vreemdelingen behouden de tijdelijke bescherming tot 4 maart 2025. De Afdeling verwijst daarvoor naar haar uitspraak van 17 januari 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:32](#), onder 9-9.6. In die uitspraak heeft de Afdeling ook uitgelegd waarom de tijdelijke bescherming van derdelanders met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne is beëindigd.

3. De staatssecretaris heeft naar aanleiding van de uitspraak van 17 januari 2024 een terugkeerbesluit over de vreemdeling genomen. Uit dat terugkeerbesluit volgt dat het recht op opvang van de vreemdeling per 4 maart 2024 is geëindigd en dat hij tot en met 2 april 2024 de tijd heeft om de opvang te verlaten. Daarnaast moet de vreemdeling aan zijn vertrekplicht voldoen.

Verdeeldheid binnen de rechtspraak

4. Zoals ook volgt uit de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling van 29 maart 2024, onder 3, hebben bestuursrechters in verschillende zittingsplaatsen van de rechtbank Den Haag de uitspraak van de Afdeling van 17 januari 2024 de afgelopen weken ter discussie gesteld. Dat heeft geleid tot verschillende oordelen over de vraag per wanneer de tijdelijke bescherming voor derdelanders die uit Oekraïne zijn gevlucht, eindigt. De meeste zittingsplaatsen hebben het oordeel van de Afdeling hierover gevolgd, maar een paar zittingsplaatsen zijn op uiteenlopende gronden tot een ander oordeel gekomen.

Prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie

5. Bij verwijzingsuitspraak van 29 maart 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4394](#), heeft de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, het Hof van Justitie verzocht bij wege van prejudiciële beslissing uitspraak te doen. Daarin stelt zij drie prejudiciële vragen aan het Hof die gaan over de uitleg van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en het Uitvoeringsbesluit van 19 oktober 2023. Ook heeft zij de verdere behandeling van de zaak waarin zij de prejudiciële vragen heeft gesteld, aangehouden in afwachting van de antwoorden daarop van het Hof.

Voorlopig oordeel

6. Gelet op de door de zittingsplaats Amsterdam gestelde prejudiciële vragen die specifiek gaan over de duur van de tijdelijke bescherming, de zeer uiteenlopende en verschillend gemotiveerde oordelen van bestuursrechters in de andere zittingsplaatsen van de rechtbank Den Haag hierover, de gevolgen daarvan en de belangen die de vreemdeling en de staatssecretaris naar voren hebben gebracht, acht de voorzieningenrechter van de Afdeling het afwachten van de beantwoording van de prejudiciële vragen aangewezen en treft hij een voorlopige voorziening. In afwachting van de beantwoording van de prejudiciële vragen houdt hij het hoger beroep van de vreemdeling aan en bepaalt hij dat de vreemdeling de tijdelijke bescherming behoudt bedoeld in de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en de daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluiten. Dit betekent dat de vreemdeling niet uit Nederland hoeft te vertrekken, dat hij zijn recht op opvang behoudt en dat hij mag blijven werken, totdat op het door hem ingestelde hoger beroep is beslist.

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) (“Uit Oekraïne gevluchte ‘derdelanders’ behouden voorlopig toch recht op opvang”) uitgebracht.

Zie ook het [persbericht](#) (“Vragen aan Hof van Justitie in zaak derdelander uit Oekraïne”) bij de uitspraak van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam.

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB 2024, 356

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 04-04-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4712](#)
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30b

ASIEL. Armenië. Veilig land van herkomst. De staatssecretaris heeft de gebreken zoals vastgesteld in tussenuitspraak niet hersteld. De rechtbank blijft bij haar oordeel dat de staatssecretaris niet heeft aangetoond dat aan de vereisten voor aanwijzing en herbeoordeling van Armenië als veilig land van herkomst als bedoeld in artikel 3.105ba, tweede lid, van het Vb 2000 is voldaan. De rechtbank verklaart de aanwijzing en herbeoordeling van Armenië als veilig land van herkomst onverbindend en de motivering van het bestreden besluit om die reden niet deugdelijk. De rechtbank acht verder het niet hebben onderscheiden van gendergerelateerd huiselijk geweld als apart element in de geloofwaardigheidsbeoordeling, het gehoor van eiseres als ook de motivering van de staatssecretaris aangaande het door eiseres gestelde huiselijk geweld, niet zorgvuldig en deugdelijk, omdat deze niet in overeenstemming zijn met de doelstellingen en de, in deze uitspraak genoemde, bepalingen van het Verdrag van Istanbul.

JnB 2024, 357

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 25-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:4506](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 29 lid 1 b

ASIEL. Landenbeleid Afghanistan is onvoldoende gemotiveerd, zodat dit niet ten nadele van eiser mag worden toegepast. Verweerder heeft het arrest CF en DN onvoldoende in de motivering betrokken.

Het landenbeleid van verweerder over Afghanistan

11. Artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn, is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder sub b, onderdeel 3, van de Vw. De rechtbank dient deze Nederlandse implementatie uit te leggen in overeenstemming met de uitleg die het Hof van Justitie aan artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn geeft. De rechtbank overweegt dat het Hof van Justitie in het arrest CF en DN [[ECLI:EU:C:2021:472](#)] elementen heeft genoemd die relevant zijn voor de beoordeling of sprake is van een uitzonderlijke situatie die valt onder artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn. [...]

11.1. De rechtbank stelt vast dat uit de brief van verweerder aan de Tweede Kamer van 23 januari 2024 – zoals hierboven onder 10.1 weergegeven – volgt dat de beoordeling van verweerder of sprake is van een uitzonderlijke situatie als bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn in Afghanistan voornamelijk gebaseerd is op informatie in het AAB waarbij verweerder kennelijk het aantal burgerslachtoffers bepalend heeft geacht voor het bestaan van en de intensiteit van het gewapende conflict. Naar het oordeel van de rechtbank is dit nieuwe (landen)beleid van verweerder niet in overeenstemming met de hierboven onder 11 weergegeven uitleg van het Hof van Justitie van artikel 15, aanhef en onder c, van de Kwalificatierichtlijn, en daarmee evenmin met de Nederlandse implementatie hiervan in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder sub b, onderdeel 3, van de Vw. Uit voornoemd arrest volgt namelijk dat een dergelijke drempelwaarde niet mag worden gehanteerd, maar – mede gezien tegen de achtergrond van de conclusie van de advocaat-generaal – een dynamische afweging moet worden gemaakt, die een kruislingse analyse van alle omstandigheden van het geval bevat. Daarmee mag voor de vraag of sprake is van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict aan het aantal burgerslachtoffers aldus geen doorslaggevend gewicht worden toegekend, maar moeten ook de gevolgen van een gewapend conflict, zoals mensenrechtenschendingen, en de mate waarin de staat of de organisaties die het betrokken gebied controleren het vermogen hebben om de burgers tegen (de gevolgen van het) conflict te beschermen, alsmede de vraag of internationale bijstand wordt verleend, bij de beoordeling worden betrokken. Een dergelijke afweging heeft verweerder niet gemaakt.

11.2. Voor zover door verweerder wordt gesteld dat er überhaupt geen sprake meer zou zijn van een gewapend conflict, miskent die stelling de feitelijke situatie in Afghanistan zoals die uit openbare bronnen kan worden afgeleid. Zo volgt uit de “Guidance note on the international protection needs of people fleeing Afghanistan - update I” van de UNHCR15 van februari 2023 dat meerdere gewapende groeperingen in 11 van de 34 provincies van Afghanistan opereren en dat de geweldsincidenten door deze groeperingen ten opzichte van dezelfde periode in 2021 zijn geïntensiveerd, waarbij burgers slachtoffer zijn geworden. Dit conflict kan bovendien als een uitvloeisel van de machtsovername door de Taliban worden gezien, zodat, voor zover die conflicten al “beperkt” in omvang zouden zijn, deze niet geïsoleerd van de gewelddadige machtsovername kunnen worden

gezien. In het verlengde hiervan kunnen ook de daarna opgelegde internationale sancties en de humanitaire crisis in Afghanistan die als gevolg van de machtsovername is ontstaan, als een uitvloeisel van dit conflict (de gewelddadige machtsovername) worden gezien en moeten de gevolgen van die crisis dus eveneens in de afweging van verweerder worden betrokken.

11.3. Gelet op het voorgaande, steunt het landenbeleid voor Afghanistan niet op een voldoende draagkrachtige motivering, omdat de dynamische afweging zoals die uit de rechtspraak van het Hof van Justitie en de conclusie van de advocaat-generaal voortvloeit niet is gemaakt. Aangezien het hier gaat om een motiveringsgebrek, zal de rechtbank volstaan met het buiten toepassing laten van het beleid, voor zover toepassing ervan ten nadele van eiser zou werken. Het ligt op de weg van verweerder om zijn beleid nader af te wegen en, als hij er (deels) aan wenst vast te houden, van een betere motivering te voorzien.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2024, 358

MK ABRS, 03-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:1387](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Algemene Verordening Gegevensbescherming 1, 6, 9

EVRM 8

EU Handvest 7, 8, 51

Vw 2000 1, 59, 94, 107

VREEMDELINGENBEWARING. De Afdeling is van oordeel dat artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000 niet volstaat als wettelijke grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van telefoons. Deze bepaling voldoet niet aan de vereisten van duidelijkheid en nauwkeurigheid die de AVG en de rechtspraak van het EHRM stellen aan een grondslag voor de vergaande gegevensverwerking die die praktijk meebrengt.

1.4. Deze uitspraak gaat over de vraag of artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000 volstaat als wettelijke grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van mobiele telefoons van in bewaring gestelde vreemdelingen. De Afdeling is van oordeel dat dat niet het geval is, en legt hieronder uit waarom. [...]

Volstaat artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000 als wettelijke grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van mobiele telefoons?

8. De Afdeling stelt voorop dat de wetgever bij de totstandkoming van artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000, in werking getreden op 1 januari 2012, duidelijk heeft gemaakt dat in die bepaling onder 'zaken' ook een mobiele telefoon moet worden verstaan. Maar zoals de vreemdeling betoogt, staan er in mobiele telefoons tegenwoordig veel meer persoonsgegevens dan toen die bepaling werd ingevoerd. Het gaat daarbij vandaag de dag niet alleen meer om telefoonnummers en berichten van contactpersonen, maar om een vergaande inblik in iemands privéleven. De Afdeling wijst onder andere op de browsergeschiedenis, locatie- en routegegevens, foto's en video's, financiële gegevens alsook medische gegevens. De Afdeling is daarom van oordeel dat artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000 niet volstaat als wettelijke grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van telefoons, louter en alleen omdat de wetgever daar bij de totstandkoming melding van heeft gemaakt in de memorie van toelichting.

9. De staatssecretaris onderzoekt met het oog op uitzetting mobiele telefoons van in bewaring gestelde vreemdelingen om informatie te verkrijgen over de identiteit en nationaliteit. Dit sluit aan bij het vereiste onder e van artikel 6, eerste lid, van de AVG: de mobiele telefoon wordt onderzocht bij de uitoefening van een taak van algemeen belang of van openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. De staatssecretaris is gehouden uitvoering te geven aan de Terugkeerrichtlijn. De vraag is of artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000 als grondslag voor de gegevensverwerking die het zonder toestemming onderzoeken van telefoons meebrengt, ook voldoende duidelijk en nauwkeurig is, en de toepassing daarvan voldoende voorspelbaar.

9.1. Hierbij is van belang dat zowel bij een quickcheck als bij het uitlezen van een mobiele telefoon grote hoeveelheden persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, waarnaar de staatssecretaris niet op zoek is. Daarbij komt dat bij het onderzoek aan een mobiele telefoon de kans zeer reëel is dat ook bijzondere categorieën persoonsgegevens worden verwerkt. De inmenging in grondrechten die het onderzoek aan mobiele telefoons meebrengt, is daarmee aanzienlijk groter dan bij het doorzoeken van andere zaken, zodat ook strengere eisen gelden voor de wettelijke grondslag daarvoor.

9.2. Ter zitting heeft de staatssecretaris toegelicht dat de telefoon van de vreemdeling in dit geval is doorzocht, omdat de door haar gestelde identiteit en nationaliteit alleen is gebaseerd op haar eigen verklaringen, maar niet is vastgesteld aan de hand van documenten. Dat de identiteit niet is vastgesteld op basis van documenten, betekent echter nog niet dat het doorzoeken van de telefoon met het oog op uitzetting noodzakelijk was voor het verkrijgen van informatie over de identiteit en nationaliteit. Het uitzetten van een vreemdeling is niet op voorhand onmogelijk zonder gegevens op een mobiele telefoon. In elk individueel geval moeten ambtenaren van de AVIM of de KMar een afweging maken of de gegevensverwerking die het onderzoek aan een mobiele telefoon meebrengt, noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van openbaar gezag (artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG).

9.3. Naar aanleiding van een vraag van de Afdeling op de zitting hoe die afweging er in de praktijk uitziet, heeft de staatssecretaris toegelicht dat in een proces-verbaal wordt vastgelegd wat er wordt uitgevoerd, welke relevante gegevens worden gevonden en waarom die relevant zijn, maar niet op basis waarvan de beslissing om een telefoon te onderzoeken wordt genomen. De staatssecretaris heeft bevestigd dat er geen nader regelgevend kader is aan de hand waarvan ambtenaren hun beslissing om een mobiele telefoon te onderzoeken nemen. De Afdeling leidt hieruit af dat artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000, bij de beslissing om een telefoon al dan niet te onderzoeken, onvoldoende bescherming biedt tegen willekeurig optreden. Deze bepaling noch enige andere materieelwettelijke regeling schrijft voor in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een mobiele telefoon mag worden onderzocht, zodat die beslissing volledig wordt overgelaten aan de beoordeling van individuele ambtenaren van de AVIM en de KMar. Als grondslag voor het zonder toestemming onderzoeken van mobiele telefoons is de toepassing van deze bepaling daarom onvoldoende voorspelbaar. Deze bepaling voldoet dus niet aan de vereisten van duidelijkheid en nauwkeurigheid die de AVG en de rechtspraak van het EHRM stellen aan een grondslag voor de vergaande gegevensverwerking die die praktijk meebrengt.

De Afdeling merkt nog op dat ambtenaren ook niet schriftelijk motiveren waarom een telefoon in een individueel geval wordt onderzocht. De bewaringsrechter kan daardoor niet toetsen of het onderzoek aan een mobiele telefoon in een concreet geval gerechtvaardigd was. De door de staatssecretaris overgelegde 'Checklist I en R KMar' bevat geen criteria om te bepalen wanneer een quickcheck kan

worden uitgevoerd, nog daargelaten dat deze checklist niet kan worden aangemerkt als een wettelijke grondslag.

De mobiele telefoon van de vreemdeling is onderzocht zonder toereikende wettelijke grondslag. Wat betekent dat voor de rechtmatigheid van de bewaring?

10. Zoals onder 3 tot en met 9.3 uiteengezet is, is de mobiele telefoon van de vreemdeling ontgrendeld en doorzocht zonder toereikende wettelijke grondslag. Dat betekent niet dat de bewaring alleen al daarom onrechtmatig is. Wel is de Afdeling van oordeel dat het onrechtmatig onderzoek aan de mobiele telefoon een gebrek oplevert in de toepassing van de maatregel van bewaring (artikel 94, zesde lid, van de Vw 2000). Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling (zie onder meer de uitspraak van 2 november 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4066](#), onder 4 en 5) is een bewaring onrechtmatig als de met deze bewaring gediende belangen niet in redelijke verhouding staan tot de ernst van het gebrek en de daardoor geschonden belangen.

10.1. Zoals onder 9.1 is overwogen, kunnen bij het uitvoeren van een quickcheck grote hoeveelheden persoonsgegevens, waaronder ook bijzondere categorieën persoonsgegevens, worden verwerkt. Het ontgrendelen van de mobiele telefoon via gezichtsherkenning en de quickcheck zijn zonder toestemming van de vreemdeling uitgevoerd, terwijl hiervoor geen toereikende wettelijke grondslag is. De Afdeling merkt dit aan als ernstige inbreuken op haar recht op privéleven en op haar recht op bescherming van persoonsgegevens, en daarmee ook als een ernstig gebrek in de toepassing van de maatregel. Weliswaar is niet in geschil dat de vreemdeling in ieder geval sinds 2019 illegaal in Nederland verblijft en heeft zij in hoger beroep niet bestreden dat het risico bestond dat zij zich aan het toezicht zou onttrekken, maar de staatssecretaris heeft niet inzichtelijk gemaakt waarom het doorzoeken van haar telefoon in dit geval nodig was. Uit niets blijkt dat de vreemdeling ook in het belang van de nationale veiligheid in bewaring is gesteld. Gelet hierop weegt het belang van de vreemdeling niet in haar grondrechten te worden geschonden naar het oordeel van de Afdeling zwaarder dan de met haar bewaring gediende belangen. De bewaring was daarom onrechtmatig vanaf de eerste dag, de dag waarop de telefoon is onderzocht.

11. De grief slaagt.

Conclusie

12. Omdat de bewaring vanaf de eerste dag onrechtmatig was, is ambtshalve toetsing niet meer nodig. Het hoger beroep is gegrond. De uitspraak van de rechtbank wordt vernietigd. Het beroep is gegrond. Omdat de maatregel van bewaring al is opgeheven, is een bevel tot opheffing niet nodig. De vreemdeling heeft wel recht op schadevergoeding (artikel 106, eerste lid, van de Vw 2000). Deze vergoeding wordt daarom aan de vreemdeling toegekend. De staatssecretaris moet de proceskosten vergoeden.

Terugkoppeling aan de wetgever

13. Zoals de Afdeling heeft overwogen onder 8 tot en met 9.3, kan artikel 59, achtste lid, van de Vw 2000, vanwege het ontbreken van een uitwerking in nadere regelgeving, niet worden gebruikt als grondslag om mobiele telefoons van in bewaring gestelde vreemdelingen zonder hun toestemming te onderzoeken. Deze bepaling biedt daarvoor wel een begin van een grondslag, maar die is, gelet op de aard van de inmenging in het privéleven die het onderzoek aan een telefoon vandaag de dag behelst, onvoldoende duidelijk en nauwkeurig. Dit betekent dat de wetgever deze grondslag nader moet uitwerken als hij het mogelijk wil maken mobiele telefoons van in bewaring gestelde vreemdelingen zonder hun toestemming te onderzoeken.

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) ("Wet biedt onvoldoende grondslag voor doorzoeken van telefoon zonder toestemming") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)